

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σχολή Οικονομίας Διοίκησης και
Πληροφορικής

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

**Νέες επιχειρήσεις στην Ελλάδα
πριν και μετά την κρίση:
συγκριτική ανάλυση**

Διπλωματική Εργασία

της

Τσιμόγιαννης Αγγελικής

Επιβλέπων: Κωνσταντίνα Κοτταρίδη

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	5
Στόχοι έρευνας.....	6
Κεφάλαιο 1^ο	
1.1 Η έννοια του όρου οικονομική ύφεση.....	7
1.2 Συνοπτική ανάλυση της οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα.....	8
1.2.1 Αίτια	11
1.2.2 Επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία	13
1.3 Καταναλωτική συμπεριφορά	15
1.3.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την καταναλωτική συμπεριφορά	16
1.3.2 Καταναλωτική συμπεριφορά κατά τις κρίσεις.....	16
Κεφάλαιο 2^ο	
2.1 Εμπορικός κλάδος.....	19
2.1.1 Γενικά χαρακτηριστικά.....	19
2.2 Κλάδοι εμπορίου	27
2.2.1 Ομαδοποίηση κλάδων εμπορίου.....	29
2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και αριθμοδείκτες.....	30
2.3.1 Περίοδος 2006-2008.....	32
2.3.2 Περίοδος 2009-2011.....	33
Κεφάλαιο 3^ο	
3.1 Οικοδομικός-Τεχνικός κλάδος.....	35
3.2 Κλάδος Τροφίμων και Ποτών.....	42
3.3 Κλάδος Χημικών και Φαρμάκων.....	48
3.4 Κλάδος Κλάδος Καύσιμα -Λιπαντικά –Υγραέρια.....	54
3.5 Κλάδος Μέταλλα –Μεταλλικά Προϊόντα.....	59
3.6 Υπόλοιποι κλάδοι	64
3.7 Αποτελέσματα σύγκρισης επιχειρήσεων εμπορικού κλάδου (2006-2008).....	70
Κεφάλαιο 4^ο	
Σύνοψη-Συμπεράσματα.....	72
Βιβλιογραφία.....	74

Πίνακες

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	22
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2: ΚΛΑΔΟΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ICAP.....	28
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	30
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.1: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ – ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.2: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ-ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ.....	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.3: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.1: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ –ΠΟΤΩΝ.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.2: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ.....	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.3: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ –ΠΟΤΩΝ.....	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3.1: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ.....	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3.2: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ.....	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3.3: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ.....	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4.1: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΥΣΙΜΑ-ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ –ΥΓΡΑΕΡΙΑ.....	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4.2: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΚΛΑΔΟΣ ΚΑΥΣΙΜΑ-ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ –ΥΓΡΑΕΡΙΑ.....	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4.3: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΥΣΙΜΑ-ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ –ΥΓΡΑΕΡΙΑ.....	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5.1: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΛΑΔΟΥ ΜΕΤΑΛΛΑ-ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5.2: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑΛΛΑ –ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5.3: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΜΕΤΑΛΛΑ-ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6.1: ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ.....	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6.2: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (2006-2008).....	70

•

Εικόνες

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ, ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟ, ΑΕΠ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΧΡΕΟΥΣ- ΑΕΠ(1970-2015).....	9
ΕΙΚΟΝΑ 2: COUNTRY STATISTICAL PROFILE.....	11
ΕΙΚΟΝΑ 3: GDP AND EMPLOYMENT GROWTH(QUARTER-ON-QUARTER) AND UNEMPLOYMENT RATE FOR THE EU, 2005-2010.....	14
ΕΙΚΟΝΑ 4: ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΤΙΜΩΝ	15
ΕΙΚΟΝΑ 5: ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ	18
ΕΙΚΟΝΑ 6: ΔΤΚ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (2005=100,0).....	24
ΕΙΚΟΝΑ 7: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΌΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (2005=100,0).....	25
ΕΙΚΟΝΑ 8: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (2005=100,0).....	26
ΕΙΚΟΝΑ 9: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –Α΄ ΤΡΙΜΗΝΟ (ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ).....	35
ΕΙΚΟΝΑ 10 : % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΣΤΟ ΑΕΠ-ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΟΣ ΜΕΣΟΣ ΌΡΟΣ 3 ΜΗΝΩΝ.....	36

Γραφήματα

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: ΓΡΑΦΗΜΑ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΑΕΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	10
ΓΡΑΦΗΜΑ 2 : ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ 2000.....	20

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματεύεται την Ελληνική οικονομική ύφεση του 2008-2009 και πώς αυτή επηρέασε τον κλάδο του εμπορίου της χώρας. Αναλύεται το φαινόμενο της οικονομικής ύφεσης, οι αιτίες που δημιούργησαν την παρούσα δυσμενή οικονομική κατάσταση της χώρας, ενώ έμφαση δίνεται στην πορεία των Ελληνικών επιχειρήσεων πριν και μετά την εμφάνιση της ύφεσης.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρατίθενται θεωρητικά στοιχεία που αφορούν στο φαινόμενο της οικονομικής ύφεσης, και συγκεκριμένα την εμφάνισή στον Ελλαδικό χώρο. Επίσης, γίνεται συνοπτική αναφορά των αιτιών των επιπτώσεων και της αλλαγής στην καταναλωτική συμπεριφορά σε περίοδο ύφεσης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατίθενται κάποια θεωρητικά στοιχεία και γενικά χαρακτηριστικά του κλάδου του Εμπορίου ενώ γίνεται ο διαχωρισμός στους διάφορους υποκλάδους του. Ακόμη, σε αυτό το κεφάλαιο παρατίθενται οικονομικά στοιχεία που αφορούν στην γενική πορεία του κλάδου πριν και μετά την οικονομική ύφεση.

Ανάλυση όλων των υποκλάδων του εμπορίου πραγματοποιείται στο τρίτο κεφάλαιο από όπου αντλούνται σημαντικές πληροφορίες από τα λογιστικά μεγέθη που προκύπτουν από τους υπολογισμούς διαμορφώνοντας έτσι μια πιο εμπειριστατωμένη άποψη για την πορεία του κλάδου κατά την υφεσιακή οικονομική πραγματικότητα.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα στα οποία οδηγούμαστε μετά το τέλος της μελέτης.

Στόχοι έρευνας

Πραγματοποιώντας την συγκεκριμένη έρευνα επιθυμούμε να εξακριβώσουμε σε τι ποσοστό επηρεάστηκαν οι σύγχρονες Ελληνικές επιχειρήσεις εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης του 2008-2009. Πιο συγκεκριμένα, στόχος μας είναι η οριοθέτηση και η ορθολογική πληροφόρηση σχετικά με τη σύγχρονη οικονομική ύφεση στην χώρα και η πραγματοποίηση χρηματοοικονομικών αναλύσεων των σύγχρονων επιχειρήσεων της Ελλάδος, μεταξύ 2006-2008 και 2009-2011, προκειμένου να γίνει η συγκριτική ανάλυση αυτών πριν και μετά την οικονομική ύφεση.

Κεφάλαιο 1ο

1.1 Η έννοια του όρου οικονομική ύφεση

Οι οικονομικές διακυμάνσεις ορίζονται ως οι διαδοχικές αυξομειώσεις της οικονομικής δραστηριότητας μέσα σε μια οικονομία. Λέγονται αλλιώς και κυκλικές διακυμάνσεις ή οικονομικοί κύκλοι. Οι Άγγλοι αποδίδουν το φαινόμενο με τον όρο «business cycles», ακριβώς για να τονίσουν την ιδιαίτερη βαρύτητα των επενδύσεων στην εξέλιξη του οικονομικού κύκλου. Από πολύχρονες στατιστικές παρατηρήσεις διαπιστώθηκε ότι οι οικονομικοί κύκλοι διαρκούν περίπου από 7 έως 11 χρόνια (European Commission, 2009).

Η φάση οικονομικής ύφεσης αποτελεί τη μία από τις δύο φάσεις των οικονομικών διακυμάνσεων και συγκεκριμένα τη φάση της καθόδου, όταν δηλαδή η οικονομική δραστηριότητα βρίσκεται σε μια συνεχή συρρίκνωση (European Commission, 2009).

Οικονομική ύφεση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο μια οικονομία χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας. Όταν λέμε οικονομική δραστηριότητα αναφερόμαστε σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας, όπως η απασχόληση, το εθνικό προϊόν, οι τιμές, οι επενδύσεις κ.λπ. Ο βασικότερος δείκτης οικονομικής δραστηριότητας είναι οι επενδύσεις, οι οποίες, όταν αυξομειώνονται, συμπαρασύρουν μαζί τους και όλα τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη (Κουφάρης, 2010).

Από τους παραπάνω ορισμούς διαπιστώνουμε ότι όταν παρατηρείται ύφεση στην οικονομία μιας χώρας το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό και υπάρχει φόβος για επενδύσεις και ανάπτυξη με αποτέλεσμα να μιλάμε για μειωμένη παραγωγή ενώ το εισοδήματα αγγίζουν τα όρια της φτώχειας.

1.1.2 Συνοπτική ανάλυση της οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα

Μετά το τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου και τον Εμφύλιο η Ελληνική οικονομία όπως ήταν αναμενόμενο αρχίζει να παρουσιάζει σημαντική άνοδο. Το 1973 λόγω της πρώτης μεγάλης πετρελαϊκής κρίσης διακόπτεται η συνεχής σύγκλιση με τις αναπτυγμένες δυτικές χώρες ενώ η κατάσταση χειροτέρευσε το 1979, με το ξέσπασμα της δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης.

Η Ελλάδα τηρώντας τα απαραίτητα κριτήρια εντάσσεται στη ζώνη του ευρώ το 2001. Εν συνεχεία, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν συνέχισε να αυξάνεται με ρυθμούς άνω του ευρωπαϊκού μέσου όρου τόσο εξαιτίας των επενδύσεων σε υποδομές σχετιζόμενες με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, όσο και λόγω της εύκολης πρόσβασης σε πιστώσεις για καταναλωτικές δαπάνες. Ωστόσο από το 2001 έως και το 2005 παραβιάζεται το κριτήριο για έλλειμμα κάτω από 3% του Σύμφωνου Σταθερότητας (το οποίο έχει σκοπό να διασφαλίζει ότι τα κράτη μετά την ένταξη στην ευρωζώνη και την ικανοποίηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ, συνεχίζουν να τα τηρούν). (<http://el.wikipedia.org>)

Η κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος κατά τα έτη 2008-2009 αποτελεί μια τρανή απόδειξη πως ένα μείγμα οικονομικής πολιτικής βασισμένο σε σαθρά θεμέλια οδηγεί με βεβαιότητα στην κρίση. (Π.Λιαργκόβας, Αθήνα 2010). Από εκεί και έπειτα η ελληνική οικονομία διολισθαίνει προς μια βαθιά συνεχή μείωση των ρυθμών ανάπτυξης της παρουσιάζοντας μεγάλες οικονομικές ανισοροπίες. Το 2008 το δημόσιο χρέος υπολογίζεται περίπου στο 100% του ΑΕΠ ενώ το δημόσιο έλλειμμα αγγίζει το 13% του ΑΕΠ εν έτη 2009. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών έχει επίσης διευρυνθεί σε περίπου 11% του ΑΕΠ, γεγονός που οδηγεί σε ταχεία αύξηση του καθαρού εξωτερικού χρέους σε περισσότερο από το 70% του ΑΕΠ το 2008. (<http://www.oecd.org/>)

Η εξέλιξη αυτή αντανακλά χαμηλή αποταμίευση και μια σταδιακή απώλεια ανταγωνιστικότητας σε σχέση με την ευρωζώνη και τους εταίρους της. Η παραγωγικότητα με την σειρά της παρεμποδίζεται από την αργές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των μισθών και των τιμών, ο πληθωρισμός παρέμεινε σταθερά πάνω από το μέσο όρο της ευρωζώνης και η διαρθρωτική ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα. (<http://www.oecd.org/>)

Δημόσιο έλλειμμα, Πληθωρισμός, ΑΕΠ και σχέση χρέους-ΑΕΠ (1970–2015)

Από το άρθρο σχολικής Βικιπαίδειας, Πηγές: Eurostat και Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Δημοσιονομικά:	1970	1980	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 ¹	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ²	2013 ²	2014 ²	2015 ³
Δημόσια έσοδα (% του ΑΕΠ)	-	-	31.0	37.0	37.8	39.3	40.9	41.7	43.4	41.2	40.6	39.4	38.4	39.0	39.2	40.7	40.7	38.3	40.6	42.3	43.9	44.1	43.5	-
Δημόσια έξοδα ⁴ (% του ΑΕΠ)	-	-	45.2	46.2	44.5	45.3	44.7	44.8	47.1	45.7	45.4	45.1	46.0	44.4	45.0	47.2	50.5	54.0	51.3	51.7	50.7	49.6	48.1	-
Έλλειμμα προϋπολογισμού ⁴ (% του ΑΕΠ)	-	-	14.2	9.1	6.7	5.9	3.9	3.1	3.7	4.5	4.8	5.7	7.6	5.5	5.7	6.5	9.8	15.6	10.7	9.4	6.8	5.5	4.6	-
Πληθωρισμός (έτησο %)	-	-	-	8.9	7.9	6.4	4.5	2.1	2.9	3.7	3.9	3.4	3.0	3.5	3.3	3.0	4.2	1.3	4.7	3.1	1.1	-0.8	-0.4	-
Αύξηση ΑΕΠ (%)	8.9	0.7	0.0	2.1	2.4	3.6	3.4	3.4	4.5	4.2	3.4	5.9	4.4	2.3	5.5	3.5	-0.2	-3.1	-4.9	-7.1	-6.0	-4.2	0.6	-
Δημόσιο χρέος (δς €)	0.2	1.5	31.1	86.9	97.8	105.2	111.9	118.6	141.0	151.9	159.2	168.0	193.2	195.4	224.2	239.3	263.3	299.7	329.5	355.7	344.6	347.6	349.3	-
Ονομαστικό ΑΕΠ (δς €)	1.1	6.8	43.4	88.7	97.5	107.9	117.3	125.0	135.0	145.1	155.2	170.9	183.6	193.0	208.6	223.2	233.2	231.1	222.2	208.5	195.0	184.5	185.0	-
Αναλογία χρέους προς ΑΕΠ (%)	17.9	22.5	71.7	97.9	100.3	97.5	95.4	94.9	104.4	104.7	102.6	98.3	99.8	101.2	107.5	107.2	112.9	129.7	148.3	170.6	176.7	188.4	188.9	-

Σημειώσεις: ¹ Έτος εισαγωγής στην Ευρωζώνη. ² Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής 19 Οκτ. 2012. ³ Προβλέπεται το Νοεμβρ. 2012 ⁴ Υπολογισμένο με τη μέθοδο EDP

Εικόνα 1: (<http://el.wikipedia.org>)

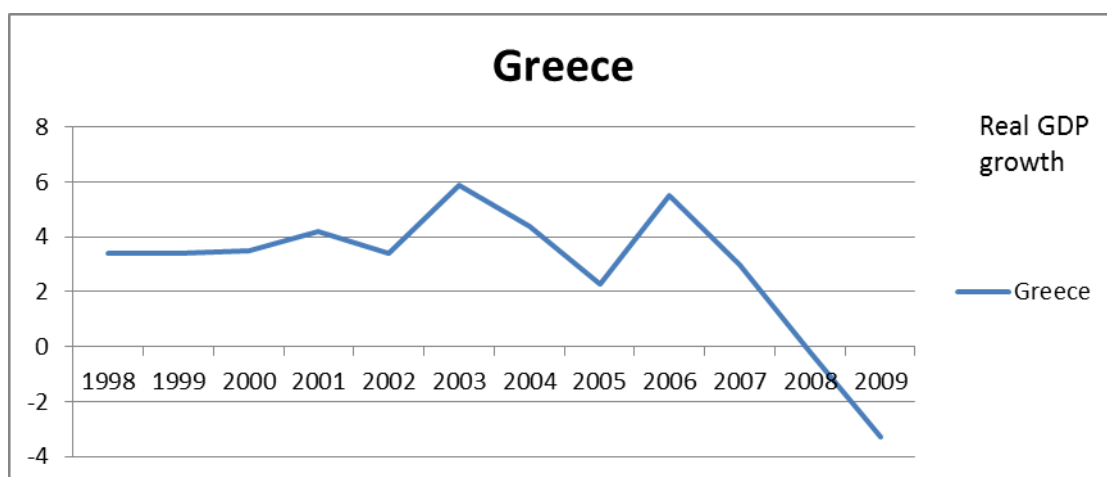
Το έτος 2010 η Ελλάδα συνεχίζει να απειλείται από την οικονομική συρρίκνωση αγγίζοντας το 3,5% ενώ το ΑΕΠ της μειώνεται κατά 4,2%. Η επιδείνωση των δημοσίων οικονομικών, καθώς επίσης και η αδυναμία της χώρας για αναχρηματοδότηση ληξιπρόθεσμων χρεών και χρηματοδότησης τρεχόντων ελλειμμάτων ήταν αρκετά για να υποβαθμίσουν τη πιστοληπτική ικανότητα της χώρας.

Ως επακόλουθο η αξία των ομολόγων της χώρας υποβιβάζεται ενώ τα επιτόκια δανεισμού ανέρχονται σε επίπεδα που καθιστούν αδύνατη την δημοσιονομική διαχείριση, καταλήγοντας στην κρίση αναχρηματοδότησης των Μάιο του 2010. Έτσι η χώρα υπόκειται σε πρόγραμμα

λιτότητας με την κυβέρνηση να ανακοινώνει περικοπές δαπανών σε συνδυασμό με αυξήσεις των φόρων .

Επιπλέον, το χαμηλό επίπεδο διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, η αδιαφάνεια και τα υψηλά επίπεδα διαφθοράς είναι μερικά σημαντικά αντικίνητρα για την προσέλκυση των ξένων επενδυτών, έτσι μειώνεται η ευελιξία στις αγορές εργασίας προϊόντων και κεφαλαίων.

Γράφημα μεγέθυνσης πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα

Γράφημα 1: Πηγή Eurostat

Σημαντικές είναι και οι πληροφορίες που αντλούμε και από τον παρακάτω πίνακα σχετικά με την πορεία του ΑΕΠ της χώρας έως και το 2011.

Συγκεκριμένα το κατά κεφαλήν ΑΕΠ παρουσιάζει πτωτική πορεία τις χρονιές 2010 και 2011 ενώ η ανάπτυξη του πραγματικού ΑΕΠ παρουσιάζει σταδιακή μείωση από το 2008 και έπειτα με αποκορύφωμα το έτος 2011 όπου η μείωση αγγίζει τις 6,9 ποσοστιαίες μονάδες.

Όσο αφορά την πορεία του δημοσίου χρέους αρκετά αυξημένη τείνει να είναι έως και το 2009 ενώ από εκεί και έπειτα τείνει να μειωθεί αγγίζοντας τις 99,5 μονάδες σε αντίθεση με το 2009 που άγγιξε τις 133,6 ποσοστιαίες μονάδες.

Country statistical profile: Greece 2013

	Unit	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Production and income									
GDP per capita	USD current PPPs	23 861	24 348	26 803	27 709	29 569	29 384	28 444	26 934
Gross national income (GNI) per capita	USD current PPPs	23 721	23 994	26 219	26 928	28 604	28 668	27 668	26 077
Household disposable income	Annual growth %	3.1	1.9	2.9	9.4	-4.5	1.7	-10.3	..
Economic growth									
Real GDP growth	Annual growth %	4.4	2.3	5.5	3.0	-0.2	-3.2	-3.5	-6.9
Net saving rate in household disposable income	%	-6.9	-1.7	-3.1	2.2	-6.5	-3.4	-11.1	..
Gross fixed capital formation	% of GDP	0.4	-6.3	20.4	5.4	-6.7	-15.2	-15.0	-20.7
Economic structure									
Real value added: agriculture, forestry, fishing	Annual growth %	..	..	-15.2	-6.8	-2.3	1.2	-0.6	2.5
Real value added: industry	Annual growth %	..	..	9.6	0.1	-10.8	1.6	-5.0	-9.1
Real value added: services	Annual growth %	..	..	0.1	3.3	4.0	2.1	-7.1	-2.9
Government deficits and debt									
Government deficit	% of GDP	-7.5	-5.6	-6.0	-6.8	-9.9	-15.6	-10.5	-9.2
General government debt	% of GDP	112.8	112.7	115.9	113.9	117.5	133.6	123.0	99.5
General government revenues	% of GDP	38.4	39.0	39.2	40.8	40.7	38.2	39.7	40.9
General government expenditures	% of GDP	45.9	44.6	45.2	47.6	50.6	53.8	50.2	50.1

Εικόνα 2: (<http://www.oecd.org/>)

1.2.1 Αίτια

Οι ασθενείς κανόνες επίβλεψης, η διαφθορά και η λανθασμένη νομισματική πολιτική μπορούν να θεωρηθούν από τις βασικότερες αιτίες πυροδότησης της χρηματοπιστωτικής κρίσης. (Π. Λιαργκόβας, Αθήνα 2010).

Πιο συγκεκριμένα στη χώρα παρατηρήθηκε μια αλόγιστη χρήση Δανειακών Κεφαλαίων (Leverage) αγνοώντας τη δημιουργία του χρέους που μεγεθυνόταν συνεχώς καταλήγοντας στην οικονομική ύφεση του 2008.

Αξιοσημείωτη είναι και η αλόγιστη χρήση τιτλοποίησης στεγαστικών δανείων (Securitization) όπου συνετέλεσαν στη δημιουργία αρνητικού κλίματος δεδομένου ότι δεν υπήρχε σωστή αξιολόγηση πιστοληπτικού κινδύνου του δανειολήπτη αφού ο κίνδυνος αυτός μεταφέρεται σε άλλους οργανισμούς ενώ οι διαμεσολαβητικοί οργανισμοί που δέχονται τα τιτλοποιημένα δάνεια, τα χρηματοδοτούν με υψηλούς δείκτες υποχρεώσεων προς ίδια κεφάλαια, εκδίδοντας εταιρικά ομόλογα (Mortgage Backed Securities ή MBS).

Πρόβλημα φαίνεται να δημιούργησε και η πλημμελής διαβάθμιση πιστοληπτικού κινδύνου ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης (Bond Ratings) . Η χώρα εκδίδοντας συνεχώς δάνεια και καλύπτοντας βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της , δείχνει να αμελεί τις μακροχρόνιες .Στρέφεται στην έκδοση ομολόγων χαμηλής ποιότητας με αποτέλεσμα να χάνεται η εμπιστοσύνη μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών στην διατραπεζική αγορά που είχε ως άμεσο επακόλουθο την πτώση και την επικράτηση της δεδομένης οικονομικής ύφεσης.

Τέλος το σύστημα αμοιβών των στελεχών στον χρηματοπιστωτικό τομέα (Bonus) αποτελεί και αυτό με την σειρά του μια από τις βασικές αιτίες που συνετέλεσαν στην διαμόρφωση της παρούσας οικονομικής κατάστασης. <http://www.alba.edu.gr>

1.2.2 Επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία

Αναμφίβολα η υποφαινόμενη οικονομική ύφεση μπορεί να χαρακτηριστεί και ως η μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική κρίση της τελευταίας εκατονταετίας. Το γεγονός ότι η σημερινή οικονομία έχει μεγαλύτερο παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα στην κίνηση του κεφαλαίου σε σχέση με το παρελθόν, κάνει την κρίση αυτή πιο σοβαρή τόσο στις επιπτώσεις όσο και στους τρόπους αντιμετώπισής της. <http://www.alba.edu.gr>

Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται κρίση ρευστότητας, καθώς μέσω της μη χορήγησης επαγγελματικών και καταναλωτικών δανείων, θα τεθεί πρόβλημα ρευστότητας στην αγορά και την κατανάλωση. Οι παροχές δανείων είναι μηδαμινές ενώ τα επιτόκια δανεισμού χαρακτηρίζονται από ανερχόμενη πορεία, γεγονός που έχει συμβάλει στη μείωση της επενδυτικής δραστηριότητας και στον περιορισμό της καταναλωτικής πίστης.

Ιδιαίτερη μείωση παρατηρείται τόσο στην παραγωγή όσο και στην κατανάλωση αποτέλεσμα το εθνικού εισοδήματος να ακολουθεί ολοένα και περισσότερο πτωτική πορεία.

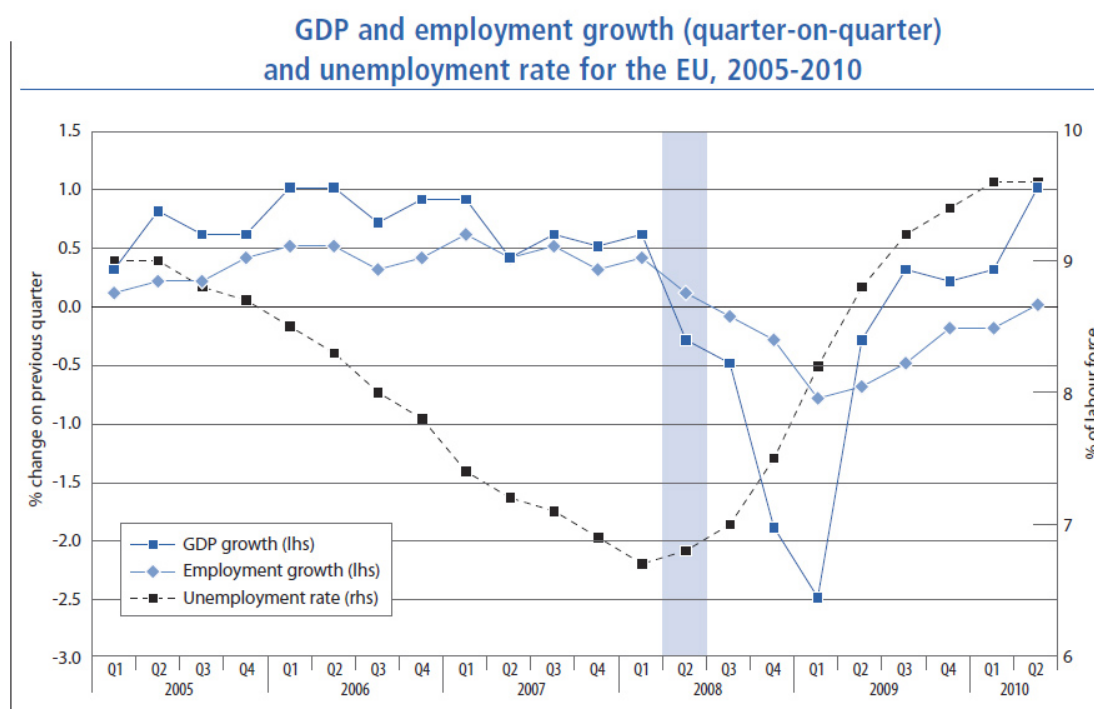
Η μείωση του εμπορικού ισοζυγίου καθώς επίσης και η δραματική πτώση της τιμής του πετρελαίου είναι επίσης σημαντικές επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης.

Ως φυσικό επακόλουθο της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης χαρακτηρίζεται και η πτωτική πορεία του πληθωρισμού, η αύξηση της ανεργίας καθώς επίσης και η μείωση των εξαγωγών. («Επιστημονικό marketing», Τεύχος 56, σελ. (71-72), Γεράσης, Γ. (2009)).

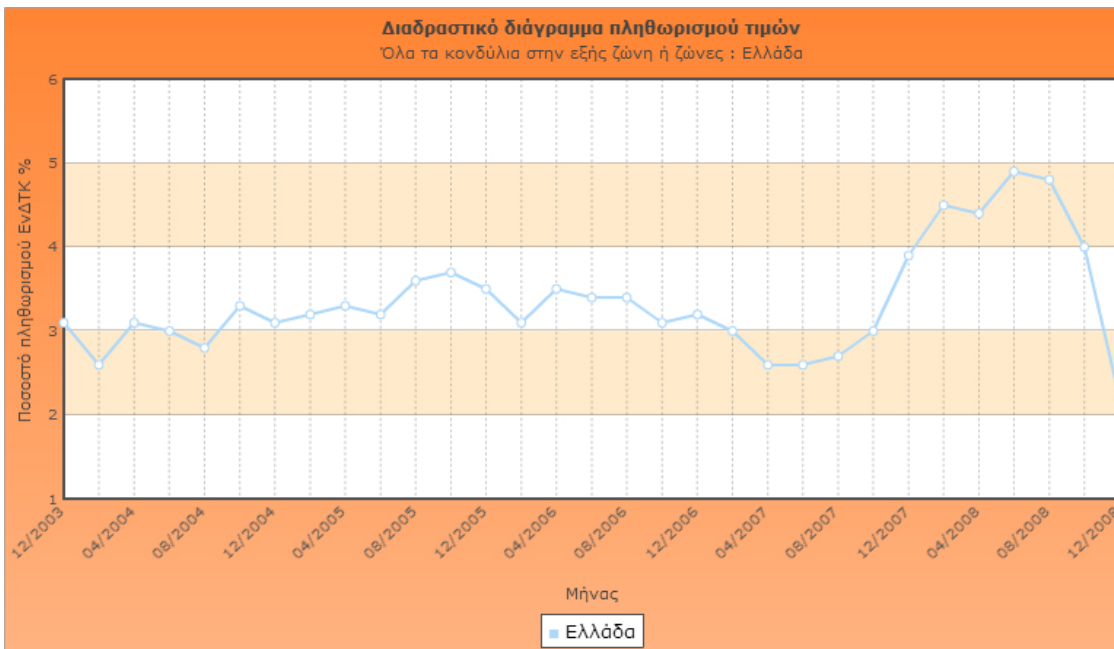
Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια διαγράμματα από τα οποία αντλούμε χρήσιμες πληροφορίες για την πορεία κύριων μεγεθών της οικονομίας, με την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης.

Στον πρώτο πίνακα εμφανίζονται αποτελέσματα που αναφέρονται στην πορεία του ΑΕΠ, στον ρυθμό ανάπτυξης της εργασίας και αντίστοιχα της ανεργίας από το έτος 2005 έως και το 2010.

Ο δεύτερος πίνακας μας δείχνει διαγραμματικά την πορεία που διέγραψε ο δείκτης του πληθωρισμού από το 2003 έως και την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης του 2008.

Εικόνα 3: Eurostat

Εικόνα 4: Πηγή :<http://ec.europa.eu>

1.3 Καταναλωτική συμπεριφορά

Η **συμπεριφορά καταναλωτή** είναι η μελέτη για το πώς, πού, πότε και γιατί αγοράζουν ή δεν αγοράζουν οι άνθρωποι ένα προϊόν. Συνδυάζει στοιχεία από την ψυχολογία, την κοινωνιολογία, την κοινωνική ανθρωπολογία και τα οικονομικά.

Προσπαθεί να καταλάβει την διαδικασία λήψης απόφασης των αγοραστών και χωριστά και κατά ομάδες. Μελετά τα χαρακτηριστικά των μεμονωμένων καταναλωτών, όπως τα δημογραφικά και οι μεταβλητές συμπεριφοράς, σε μια προσπάθεια κατανόησης των επιθυμιών τους. Προσπαθεί επίσης να αξιολογήσει τις επιρροές που δέχεται ο καταναλωτής από διάφορες ομάδες, όπως η οικογένεια, οι φίλοι και η κοινωνία γενικότερα.

Η μελέτη της συμπεριφοράς καταναλωτή είναι βασισμένη στην αγοραστική συμπεριφορά, με τον καταναλωτή να διαδραματίζει τους τρεις ευδιάκριτους ρόλους: του ατόμου που χρησιμοποιεί το προϊόν, αυτού που το πληρώνει και αυτού που το αγοράζει. Μεγάλη σημασία

δίνεται στη διαχείριση σχέσης πελατών, την εξατομίκευση και την προσαρμογή.

<http://el.wikipedia.org>

1.3.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την καταναλωτική συμπεριφορά

Η καταναλωτική συμπεριφορά επηρεάζεται από τέσσερις κύριες ομάδες παραγόντων:

- Πολιτιστικοί παράγοντες
- Κοινωνικοί παράγοντες
- Δημογραφικοί παράγοντες
- Ψυχολογικοί παράγοντες

1.3.2 Καταναλωτική συμπεριφορά κατά τις κρίσεις

Η εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης είχε ως άμεσο επακόλουθο τη δραματική αλλαγή στην συμπεριφορά των Ελλήνων καταναλωτών. Σχεδόν όλοι οι καταναλωτές και τα νοικοκυριά έχουν αλλάξει τον τρόπο που ζουν και καταναλώνουν. Πτωτική διαγράφεται η επισκεψιμότητα των καταστημάτων, ενώ πολλά είναι τα επώνυμα προϊόντα που έχουν υποκατασταθεί από προϊόντα ιδιωτικής οικονομίας. Επίσης, διάφορες δραστηριότητες διασκέδασης θεωρούνται πλέον είδος πολυτελείας.

Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήγαγε η εταιρία Boston Consulting Group (BCG) επιβεβαιώνετε η δραματική αλλαγή στις συνήθειες των Ελλήνων καταναλωτών. Η έρευνα διεξήχθη το Μάρτιο του 2011 όπου ερωτήθηκαν σχεδόν 25.000 καταναλωτές, και οι 800 ήταν συμμετέχοντες από την Ελλάδα. Το ποσοστό των Ελλήνων που απάντησαν ότι έχουν επηρεαστεί άμεσα οι συνήθειες τους και με έντονο τρόπο, ήταν 74%, το μεγαλύτερο ανάμεσα στους συμμετέχοντες από τα 21 συνολικά κράτη. Οι καταναλωτές αποκάλυψαν στην έρευνα

και τις καταναλωτικές τους συνήθειες και ανάμεσα σε αυτές που δεν διατίθενται να ξοδέψουν λιγότερα χρήματα σε σχέση με το παρελθόν είναι τα κοσμήματα και τα αξεσουάρ. Την κατανάλωση των πρώτων θα σταματήσει το 76%, ενώ των δεύτερων το 71%. Ανάμεσα σε όλες τις περικοπές και τις μειώσεις υπάρχουν και κάποιοι κλάδοι που παρουσιάζουν αύξηση στην κατανάλωση τους, όπως είναι τα παιδικά ρούχα, που βέβαια το ποσοστό φτάνει στην καλύτερη περίπτωση στο 16%.

Οι κυριότερες αιτίες που οδηγούν σε αυτή την αλλαγή είναι οι παρακάτω:

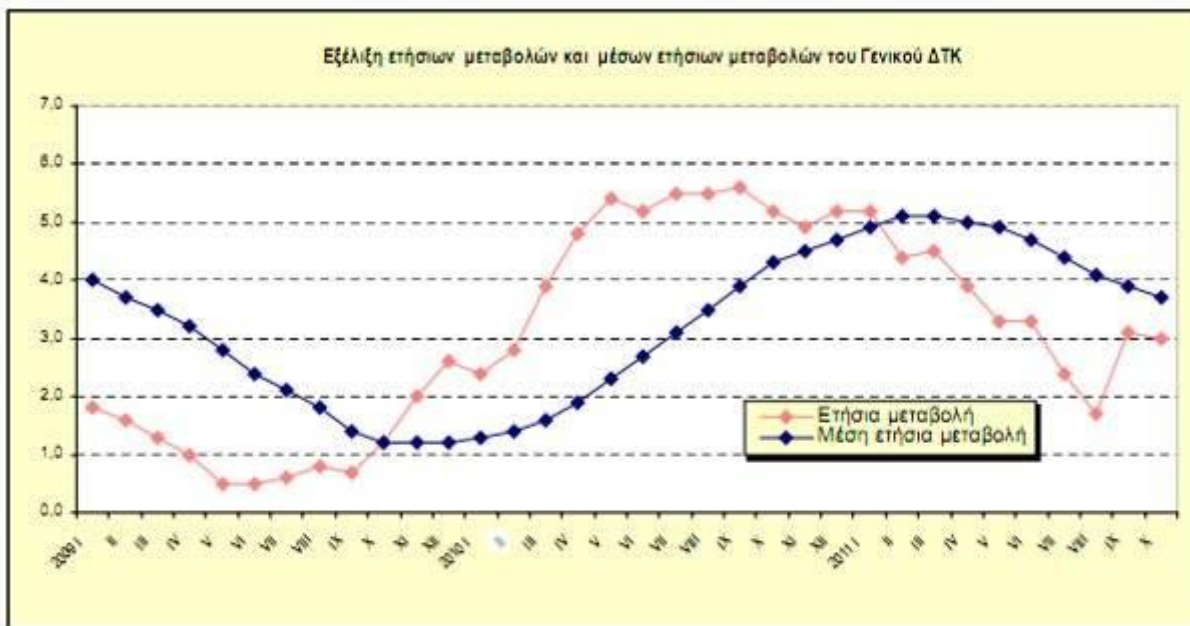
- Παρακίνηση
- Αντίληψη, που είναι πνευματική διαδικασία της αντίληψης, γνώσης και κρίσης, η οποία δίνει την ικανότητα σε ένα άτομο να αντιληφθεί, να κατανοήσει και να εξηγήσει τον κόσμο που τον περιβάλλει.
- Καθοδηγητές κοινής γνώμης και ομάδες αναφοράς, που είναι τα άτομα που λόγω της θέσης ή των γνώσεων τους μπορούν και καθοδηγούν μία ομάδα ατόμων ή ένα κοινό.
- M.M.E.
- Άγχος/ Φόβος/ Ανησυχία

(Σφακιανάκης, 1998)

Σε αυτό το δυσμενές περιβάλλον, όπου ο τρόπος ζωής των Ελλήνων έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το μοντέλο ζωής που προηγήθηκε της οικονομικής ύφεσης, σύμφωνα με το οποίο οι Έλληνες πολίτες όριζαν τη ζωή τους με βάση την καταναλωτική τους δυνατότητα και όχι την πραγματική οικονομική είναι ζωτικής σημασίας, οι εμπορικές επιχειρήσεις της χώρας καλούνται να προσδιορίσουν και εκείνες με την σειρά τους τις προτεραιότητες τους και να ενταχθούν στα νέα δεδομένα προκειμένου να συνεχίσουν την λειτουργία τους.

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την ετήσια και μέση ετήσια μεταβολή του Γενικού Δείκτη Τιμών από την χρονιά του 2009 έως και το 2011. Πράγματι, ο δείκτης παρουσιάζει αρκετά πτωτική πορεία με την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης. Ωστόσο τον Οκτώβριο του 2011 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2010 παρουσιάζει μια αύξηση που οφείλεται στην άνοδο κατά 9,2% του επιμέρους δείκτη «στέγαση» κυρίως λόγω της διόγκωσης των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης, του φυσικού αερίου, του ηλεκτρισμού κ.ά. Ανοδικά κινήθηκε (5,2%) και ο δείκτης των αλκοολούχων ποτών και καπνού κυρίως λόγω της αύξησης των τιμών των τσιγάρων. Ακολουθεί η άνοδος που σημειώθηκε στον δείκτη μεταφορών λόγω κυρίως της αύξησης της τιμής της βενζίνης και των υπηρεσιών μεταφορών. (<http://www.enet.gr>)

Βέβαια, η αύξηση αυτή φαίνεται να είναι προσωρινή αφού από το 1^ο τρίμηνο το 2011 και μετά ολισθαίνει ξανά επηρεαζόμενο από τις δύσκολες οικονομικές συγκυρίες.

Εικόνα 5: Πηγή Eurostat

Κεφάλαιο 2ο

2.1 Εμπορικός κλάδος

Το εμπόριο αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για όλα τα κράτη αφού είναι ο μοναδικός τρόπος για να προωθούν οι υπάρχουσες επιχειρήσεις τα προϊόντα τους και αποτελεί κύριο κλάδο της βιομηχανίας.

Χωρίζεται σε 2 μέρη:

- Το εξωτερικό εμπόριο στο οποίο τα προϊόντα πωλούνται σε ξένες χώρες με την βοήθεια πλοίων.
- Το εσωτερικό εμπόριο στο οποίο τα προϊόντα πωλούνται μέσα στην πατρίδα.

<http://el.wikipedia.org>

2.1.1 Γενικά χαρακτηριστικά

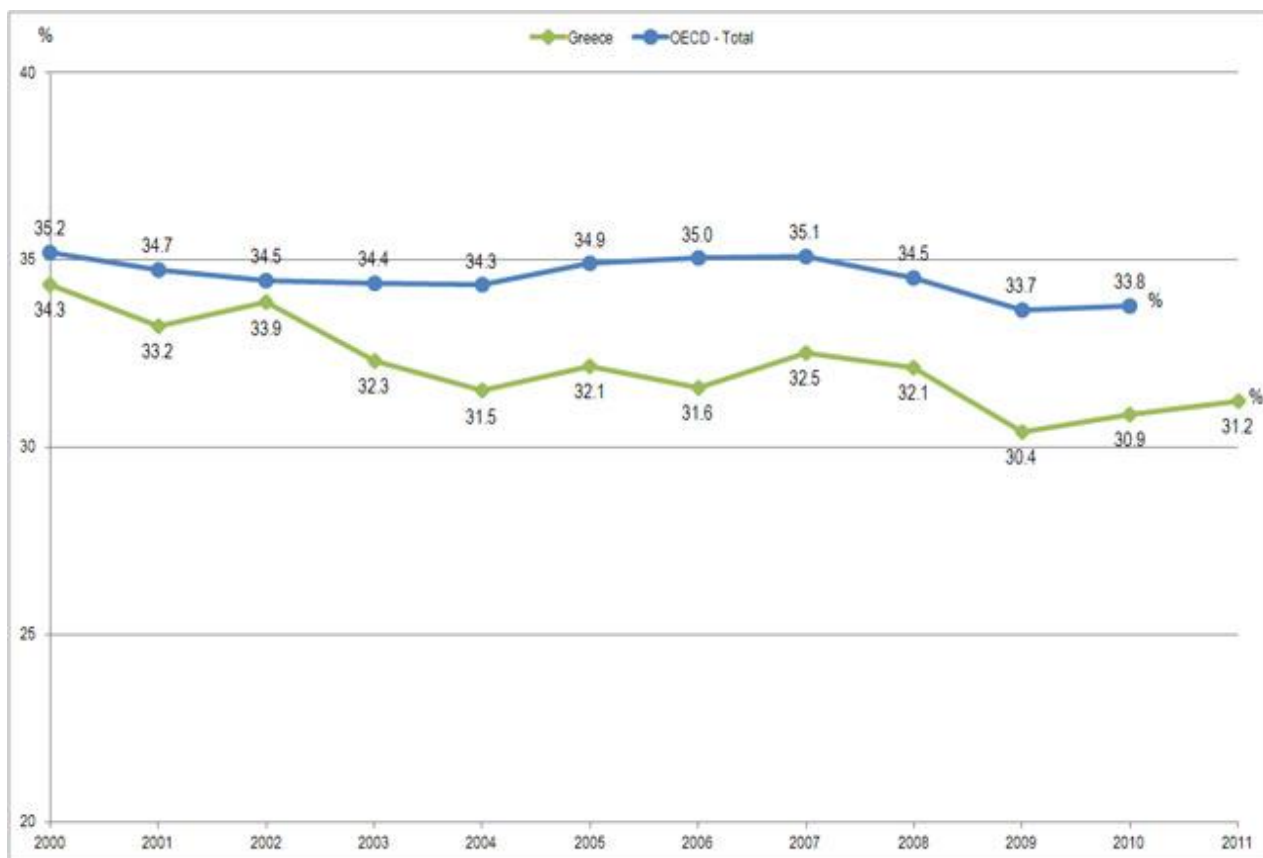
Η σύγχρονη οικονομία της Ελλάδος βασίστηκε στον κατασκευαστικό κλάδο και στη παροχή υπηρεσιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τομέας των κατασκευών, ο οποίος περιλαμβάνει την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα, τα δημόσια έργα και τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, παρουσίασε συμμετοχή στην οικονομία της χώρας γύρω στο 8% στο ΑΕΠ, ενώ οι απασχολούμενοι του κλάδου ανέρχονταν σε 400.000 έως τα τέλη του 2008. (Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.) www.statistics.gr

Οι επενδύσεις στην αγροτική και βιομηχανική παραγωγή ήταν ελάχιστες με αποτέλεσμα ο κλάδος του εμπορίου να παρουσιάζει μια συνεχή πτωτική πορεία. Καθοριστικός φαίνεται να

είναι ο ρόλος του κράτους στην ανάπτυξη της παραγωγικότητας και της επιχειρηματικότητας της χώρας. Τόσο οι χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που απαιτούσε το ρυθμιστικό πλαίσιο όσο και η συνεχή αύξηση της φορολογίας λειτούργησαν ως αντικίνητρα για την πορεία παραγωγικότητα μειώνοντας έτσι την οικονομική δραστηριότητα και αυξάνοντας τον φόβο και την αβεβαιότητα. Ο φόρος ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα μειώθηκε από 34,3% το 2000 σε 30,4% το 2009, πριν αυξηθεί και πάλι σε 31,2% το 2011. Ήταν χαμηλότερο από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ για όλη την περίοδο και το 2010 ήταν 30,9% σε σύγκριση με το ποσοστό του ΟΟΣΑ 33,8%. <http://www.oecd.org>

Ο παρακάτω πίνακας μας δίνει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα φορολογικά έσοδα της χώρας ως ποσοστό του ΑΕΠ του 2000.

Φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ 2000

Γράφημα 2: Πηγή:<http://www.oecd.org>

Συγκεκριμένα, τα έσοδα από την προσωπική και εταιρική φορολογία εισοδήματος μειώθηκε από 9,4% του ΑΕΠ το 2000 σε 6,9% το 2011 ενώ υπήρξε 6,8% του ΑΕΠ το 2010, δηλαδή κάτω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ 11,3%.

Ο συντελεστής φόρου για τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ήταν 10,6% το 2000 και 10,3% το 2011 και , πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ, 9,5% το 2010.

Οι φόροι επί των αγαθών και υπηρεσιών ήταν πολύ σταθερή κατά την περίοδο και στο 12,0% του ΑΕΠ το 2010 ήταν πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ 11,0%. Τα έσοδα από φόρο περιουσίας ήταν 1,0% του ΑΕΠ το 2010, το ήμισυ του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. <http://www.oecd.org>

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η οικονομία της χώρας χαρακτηρίζεται από μια βαθειά και παρατεταμένη ύφεση. Μετά από μια κρίση δημόσιου χρέους, το ΑΕΠ συρρικνώθηκε για έξι διαδοχικά έτη και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σε 26% στα τέλη του 2012. Σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα στηρίζουν την οικονομική κρίση, συμπεριλαμβανομένης της χαμηλής ανταγωνιστικότητας. Οι τιμές σε πολλούς τομείς συνεχίζουν να είναι αυξημένες εξαιτίας της φορολογίας που έχει ανοδική πορεία σε αντίθεση με τα εισοδήματα των καταναλωτών, γεγονός που υποδηλώνει προβλήματα ανταγωνισμού και μειώνει το βιοτικό επίπεδο της χώρας.

Προφανώς ο εμπορικός κλάδος της χώρας δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος. Μερικές χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξή του παρατίθενται στον επόμενο πίνακα.

Στατιστικά στοιχεία εμπορικού κλάδου της χώρας

Έτος βάσης :2013	Μονάδα	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Εμπόριο									
Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	% Του ΑΕΠ	33.5	32.5	33.7	37.0	38.6	30.5	30.4	31.5
Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	% Του ΑΕΠ	23.1	23.2	22.9	23.5	24.1	19.2	21.5	24.0
Προϊόντα Εμπορικό Ισοζύγιο	δισ. δολάρια	-37,6	-37,4	-42,8	-52,6	-63,8	-47,1	-41,8	-29,1
Οι εισαγωγές αγαθών	Δισ . δολάρια	52.8	54.9	63.7	76.1	89.3	67.2	63.3	60.8
Οι εξαγωγές αγαθών	δισ. δολάρια	15.2	17.5	20.9	23.5	25.5	20.1	21.6	31.7
Υπηρεσία εμπορικό ισοζύγιο	δισ. δολάρια	19.2	19.1	19.3	22.7	25.1	17.6	17.5	20.4
Οι εισαγωγές υπηρεσιών	δισ. δολάρια	14.0	14.7	16.4	20.2	24.8	19.9	20.2	19.4
Οι εξαγωγές υπηρεσιών	δισ. δολάρια	33.2	33.9	35.6	42.9	49.8	37.5	37.7	39.8
Ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών	% Του ΑΕΠ	-5,8	-7,5	-11,3	-14,3	-14,7	11	-10	-9,8

Πίνακας 1: Πηγή:OECD Factbook statistics <http://dx.doi.org/10.1787/csp-grc-table-2013-1-3n>

Από την ανάλυση των στοιχείων του πίνακα 1, με έτος βάσης το 2013, παρατηρούμε ότι οι **εισαγωγές των αγαθών και υπηρεσιών** της χώρας από το 2004 έως το 2008 παρουσιάζει μια ανοδική πορεία , ενώ από το 2008 και για δύο συναπτά έτη παρουσιάζει μια φθίνουσα πορεία της τάξης 30,5 και 30,8 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, το 2011 φαίνεται να έχει μια μικρή ανακάμψει κατά 1,1 μονάδες .Την ίδια πορεία διαγράφει και **ο κλάδος των εξαγωγών και υπηρεσιών** κατέχοντας το 24,0 % του ΑΕΠ το 2011 .Πιο συγκεκριμένα όσο αφορά το κλάδο των προϊόντων της χώρας τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι οι **εισαγωγές των αγαθών** παρουσιάζουν μεγάλη άνοδο εν έτη 2008,της τάξης των 89,3δισ.δολαρίων, σε αντίθεση με τις **εξαγωγές των αγαθών** τις χώρας οι οποίες αν και έχουν ανοδική πορεία είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με τις εισαγωγές αγαθών αγγίζοντας μόλις και συγκεκριμένα υπολογίζονται σε 25.5 δισ. δολάρια .Ωστόσο ,στην πορεία οι ελληνικές εισαγωγές αγαθών παρουσιάζουν μια

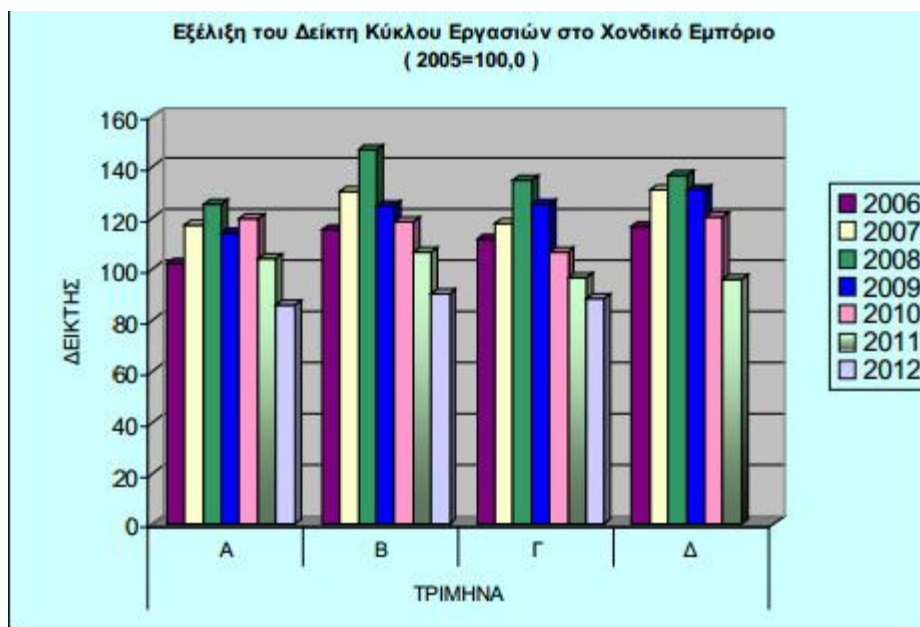
φθίνουσα πορεία φτάνοντας τα 60.8 δις. δολάρια το 2011 σε αντίθεση με τις ελληνικές εξαγωγές αγαθών που φαίνεται να αποκτούν μια μικρή άνοδο από το 2010 κατά 10,1 μονάδες. Αρνητικό φαίνεται να παραμένει το **εμπορικό ισοζύγιο** των προϊόντων καθώς επίσης και το **ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών** ,διαγράφοντας ωστόσο μια μικρή μείωση της τάξης του 12,7 και 0,2 αντίστοιχα.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η οικονομική ύφεση γίνεται αισθητή στην χώρα από 2008.Ειδικότερα ο κλάδος του εμπορίου παρουσιάζει μεγάλη πτώση εν έτη 2009 και 2010 ενώ το 2011 φαίνεται να ανακάμπτει.

Ωστόσο, βάσει των πληροφοριών που αντλούμε από την Ελληνική Στατιστική αρχή, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο κλάδος του εμπορίου συνεχίζει να διολισθαίνει στην ύφεση.

Πιο συγκεκριμένα ο Δείκτης του Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο του Γ' τριμήνου 2012, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του Γ' τριμήνου 2011, παρουσίασε μείωση κατά 8,4%, έναντι μείωσης 9,7% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2011 προς το 2010. www.statistics.gr

Το παρακάτω διάγραμμα απεικονίζει την εξέλιξη του Δείκτη Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο, με έτος βάσης 2005 για τα 4 τρίμηνα των ετών 2006-2012.

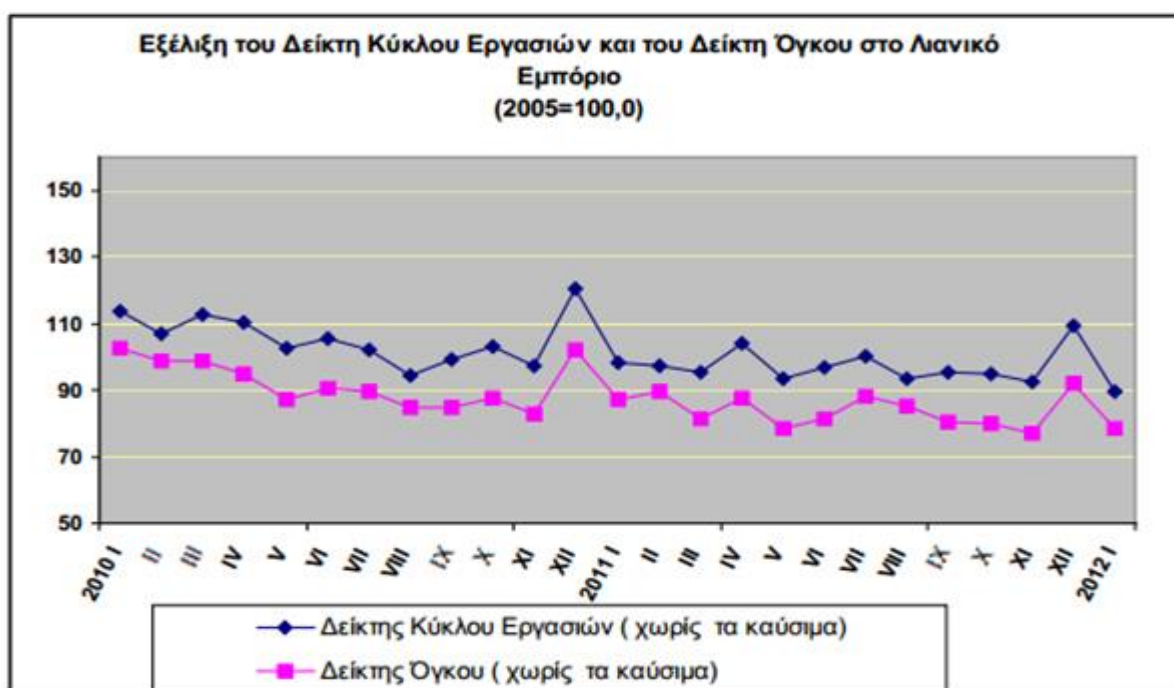
Εικόνα 6 : Πηγή: www.statistics.gr

Όσον αφορά στο Λιανικό Εμπόριο της χώρας, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών, χωρίς τα καύσιμα κατά το μήνα Ιανουάριο 2012, σε σύγκριση με το δείκτη του Ιανουαρίου 2011, σημείωσε μείωση 8,9%, έναντι μείωσης 13,6%, που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2011 προς το 2010. Ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών, με τα καύσιμα, κατά το μήνα Ιανουάριο 2012, σε σύγκριση με το δείκτη του Ιανουαρίου 2011, σημείωσε μείωση 8,5%, έναντι μείωσης 10,6%, που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2011 προς το 2010. Ο Δείκτης Όγκου, χωρίς τα καύσιμα, κατά το μήνα Ιανουάριο 2012, σε σύγκριση με το δείκτη του Ιανουαρίου 2011, σημείωσε μείωση 10,2%, έναντι μείωσης 15,1%, που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2011 προς το 2010, ενώ ο Δείκτης Όγκου, με τα καύσιμα, κατά το μήνα Ιανουάριο 2012, σε σύγκριση με το δείκτη του

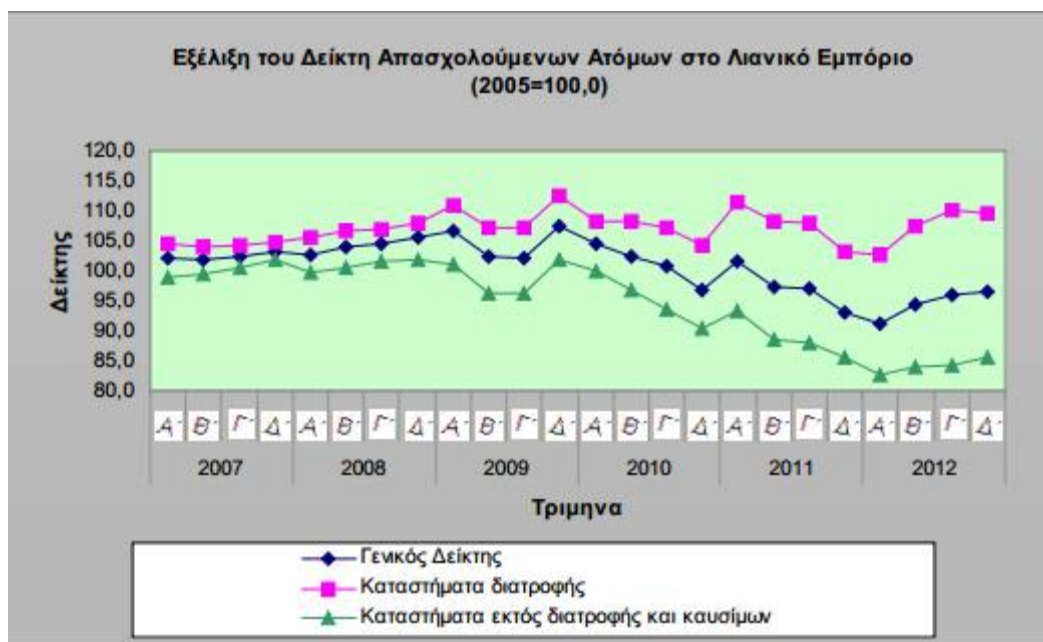
Ιανουαρίου 2011, σημείωσε μείωση 10,3%, έναντι μείωσης 16,1%, που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2011 προς το 2010.

Στον παρακάτω πίνακα διαγράφεται η εξέλιξη του Δείκτη Κύκλου Εργασιών (σε τρέχουσες τιμές) και του Δείκτη Όγκου (κύκλος εργασιών σε σταθερές τιμές) στο Λιανικό Εμπόριο, με έτος βάσης 2005=100,0 για το μήνα Ιανουάριο 2012.

Εικόνα 7: Πηγή: <http://www.statistics.gr>

Σημαντική είναι και η πληροφόρηση, του παρακάτω διαγράμματος σχετικά με την εξέλιξη του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο για το Δ΄ τρίμηνο του 2012.

Εικόνα 8 : Πηγή: www.statistics.gr

Όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο Γενικός Δείκτης Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο, του Δ΄ τριμήνου 2012, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του Δ΄ τριμήνου 2011, παρουσίασε αύξηση κατά 3,6%. Ειδικότερα, ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών διατροφής παρουσίασε αύξηση κατά 6,4%, ενώ ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής και καυσίμων παρουσίασε αύξηση κατά 0,3%. Επίσης, ο Γενικός Δείκτης Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο, του Δ΄ τριμήνου 2012, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του Γ΄ τριμήνου 2012, παρουσίασε αύξηση κατά 0,5%. Ειδικότερα, ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών διατροφής παρουσίασε μείωση κατά 0,5%, ενώ ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής και καυσίμων παρουσίασε αύξηση κατά 1,6%. Δυσοίωνα, λοιπόν φαίνεται να είναι το μέλλον του εμπορικού κλάδου στην χώρα, με πολλές από τις επιχειρήσεις που ανήκουν

σ' αυτόν να απειλούνται, διατρέχοντας ακόμα και κίνδυνο διακοπής της λειτουργίας τους μέσα σ' αυτό το ολόένα αβέβαιο και απαισιόδοξο οικονομικό περιβάλλον που υφίσταται πλέον σε ολόκληρη την Ευρώπη.

2.2 Κλάδοι εμπορίου

Ο κλάδος του εμπορίου απαρτίζεται από ένα πλήθος επιχειρήσεων οι οποίες κατηγοριοποιούνται σε ομάδες (κωδικοί εμπορίου) με κριτήριο την παραγωγή παρεμφερών προϊόντων ή την ανάπτυξη παρεμφερών δραστηριοτήτων.

Βάσει της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας το ελληνικό εμπόριο χωρίζεται σε 21 κωδικούς, βάσει της μορφής του προϊόντος, καθένας από τους οποίους διαιρείται σε επιμέρους υποκλάδους. Από αυτούς εξάγονται χρήσιμα οικονομικά στοιχεία για τις διάφορες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, όπως και για τον εμπορικό κλάδο, καθώς επίσης δίδεται μια σαφή εικόνα σχετικά με την εξέλιξη τους και την πορεία του κλάδου.

Για τη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκαν και αναλύθηκαν 34 κατηγορίες του εμπορικού κλάδου που έχουν αντληθεί από την ICAP και παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

A/A	Κωδικοί Icap	Περιγραφή κλάδων
1	201	Εμπόριο (Είδη Διατροφής)
2	205	Εμπόριο (Ποτά)
3	208	Εμπόριο (Αγροτικά Προϊόντα - Ζωοτροφές)
4	209	Εμπόριο (Δέρμα - Γούνα)
5	211	Εμπόριο (Νήματα - Υφάσματα)
6	213	Εμπόριο (Ενδύματα - Υποδήματα - Δερμάτινα Είδη)
7	215	Εμπόριο (Επιπλα - Φωτιστικά)
8	217	Εμπόριο (Χαλιά - Μοκέτες - Ταπετσαρίες)
9	219	Εμπόριο (Λευκά Είδη - Υφάσματα Επίπλωσης)
10	221	Εμπόριο (Οικιακές - Επαγγελματικές Συσκευές)
11	223	Εμπόριο (Επιτραπέζια - Μαγειρικά - Διακοσμητικά)
12	225	Εμπόριο (Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό)4
13	228	Εμπόριο (Η/Υ - Μηχανές Γραφείου)
14	231	Εμπόριο (Είδη Υγιεινής & Κρουνοποιίας - Υδραυλικά)
15	233	Εμπόριο (Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός - Αερισμός)
16	235	Εμπόριο (Δομικά Υλικά - Προκατασκευές)
17	237	Εμπόριο (Επενδύσεις Τοίχων & Δαπέδων)
18	238	Εμπόριο (Κουφώματα - Σιδηρικά)
19	241	Εμπόριο (Χημικά - Αέρια - Χρώματα - Εκρηκτικά)3
20	245	Εμπόριο (Φάρμακα - Καλλυντικά - Απορρυπαντικά)3
21	251	Εμπόριο (Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά)
22	255	Εμπόριο (Καύσιμα - Λιπαντικά - Υγραέρια)
23	258	Εμπόριο (Ορυκτά - Μεταλλεύματα)
24	261	Εμπόριο (Μέταλλα - Μεταλλικά Προϊόντα)
25	265	Εμπόριο (Μηχανήματα - Εργαλεία - Λειαντικά)
26	271	Εμπόριο (Μεταφορικά Μέσα)
27	273	Εμπόριο (Χαρτί - Ξύλο - Φελλός)
28	275	Εμπόριο (Βιβλία - Εφημερίδες - Περιοδικά)
29	281	Εμπόριο (Επαγγελματικός Εξοπλισμός)
30	285	Εμπόριο (Εξοπλισμός Ασφαλείας)
31	291	Εμπόριο (Εφόδια Ναυτιλίας & Βιομηχανίας)
32	295	Εμπόριο (Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα)
33	298	Εμπόριο (Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές - Εξαγωγές)
34	299	Εμπόριο (Διάφορα Είδη)

Πίνακας 2.2: Κλάδοι Εμπορίου κατά ICAP

2.2.1 Ομαδοποίηση κλάδων

Προκείμενου να διεξαχθεί με επιτυχία η έρευνα της διπλωματικής εργασίας ,θα πραγματοποιηθεί ομαδοποίηση των κλάδων με παρόμοια δραστηριότητα σε μια κατηγορία.

Κατάλογος ομαδοποιημένων κλάδων σε μια κατηγορία :

1. Είδη Διατροφής - Ποτά $\implies$ **Κλάδος Τροφίμων & Ποτών**
2. Ενδύματα - Υποδήματα - Δερμάτινα Είδη, Δέρμα - Γούνα $\implies$ **Κλάδος Ένδυσης & Υπόδησης**
3. Χημικών – Αερίων – Χρωμάτων – Εκρηκτικών, Φαρμάκων – Καλλυντικών – Απορρυπαντικών $\implies$ **Κλάδος Χημικών & Φαρμάκων**
4. Δομικά υλικά-Προκατασκευές-Κουφώματα σιδηρικά- Είδη Υγιεινής και Κρουνοποιίας $\implies$ **Οικοδομικός - Τεχνικός Κλάδος**
5. Μεταφορικά Μέσα-Εφόδια Ναυτιλίας & Βιομηχανίας $\implies$ **Μεταφορές**

Στην συνέχεια παρατίθενται πίνακες του Ισολογισμού , των αποτελεσμάτων χρήσης και βασικών αριθμοδεικτών που αφορούν των εμπορικό κλάδο της χώρας κατά τα έτη 2006-2011.Οι υπολογισμοί των παραπάνω προέκυψαν από δεδομένα της ICAP που αφορούν τις εν λόγω χρονιές.

2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και αριθμοδείκτες

Πίνακας 2.3: Ενοποιημένος Ισολογισμός Εμπορικού Κλάδου

Έτος	2011	2008	2006	% vs	
				2008	2006
Ενεργητικό	42.923.065.384	49.398.291.694	39.097.765.542	-13%	26%
Γήπεδα-Οικόπεδα	1.747.991.776	2.256.618.968	1.708.598.788	-22%	33%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	12.955.494.505	12.739.485.150	9.906.131.685	2%	29%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	383.783.699	763.994.199	677.529.755	-49%	13%
Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	2.612.658.786	1.937.922.686	1.339.774.151	35%	45%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία	2.403.328.551	2.569.392.725	1.877.764.160	-7%	37%
Μείων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	6.811.748.475	6.748.097.208	5.176.809.455	0%	30%
Καθαρά Πάγια	13.291.508.842	13.519.316.520	10.332.989.084	-2%	31%
Αποθέματα	7.824.942.127	10.741.029.253	8.023.024.019	-27%	39%
Απαιτήσεις	18.515.268.679	21.838.367.123	18.047.351.439	-15%	21%
Διαθέσιμα	3.291.345.736	3.299.578.798	2.694.401.000	0%	22%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	29.631.556.542	35.878.975.174	28.764.776.458	-17%	25%
Παθητικό	42.923.065.384	49.398.291.694	39.097.765.542	-13%	26%
Μετοχικό Κεφάλαιο	8.260.900.615	7.293.663.459	6.338.054.901	13%	15%
Αποθεματικά	4.965.574.675	4.253.297.841	3.276.460.704	17%	30%
Αδιανέμητα					
Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	-2.314.900.065	1.452.321.519	1.123.618.926	-260%	30%
Ίδια Κεφάλαια	10.911.575.225	12.999.282.819	10.738.134.531	-16%	21%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	6.226.046.827	7.249.315.271	4.437.500.040	-14%	64%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	25.785.443.332	29.149.693.604	23.922.130.971	-12%	22%
Υποχρεώσεις	32.011.490.159	36.399.008.875	28.359.631.011	-54%	11%

Πίνακας 2.4: Αποτελέσματα Χρήσης Εμπορικού κλάδου

Έτος	2011	2008	2006	%	%
				2011 vs 2008	2008 vs 2006
Κύκλος Εργασιών	57.299.671.344	74.461.027.760	60.585.194.676	-23%	22%
Κόστος Πωληθέντων	46.280.492.837	59.479.725.129	48.377.581.998	-22%	23%
Μικτό Κέρδος	11.019.178.507	14.981.302.631	12.207.612.678	-26%	23%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έσοδα	856.843.041	1.137.884.198	1.017.022.847	-25%	27%
Λοιπά έξοδα	11.105.427.727	12.701.143.245	10.041.852.950	-53%	27%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	1.070.035.829	1.083.783.659	667.722.539	-2%	62%
Σύνολο Αποσβέσεων	479.650.382	117.202.289	162.453.416	309%	-28%
Κέρδη Προ Φόρων	-779.092.390	2.217.057.636	2.352.606.620	-135%	-6%

Πίνακας 2.5: Αριθμοδείκτες Εμπορικού Κλάδου

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
Γενική Ρευστότητα	1,14	1,23	1,2
Άμεση Ρευστότητα	0,84	0,86	0,87
<u>Δείκτες Αποδοτικότητας</u>			
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	-7,14	17,05	21,9
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)	-4	11,79	16,74
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	19,23	20,11	20,14
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	1,49	1,52	1,67
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	-1,35	2,97	3,88
Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως	3,93	3,8	3,64
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	2,94	3,96	4,31
Κυκλοφοριακή Ιδίων Κεφαλαίων	5,25	5,72	5,64
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια	2,93	2,8	2,64
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών	-0,72	2,04	3,52

2.3.1 Περίοδος 2006 - 2008

Η ανάλυση των παραπάνω χρηματοοικονομικών καταστάσεων επιβεβαιώνει την αναπτυξιακή πορεία του εμπορικού κλάδου της χώρας από το 2006 μέχρι και το 2008. Το Ενεργητικό του κλάδου φαίνεται να έχει αυξηθεί κατά 26% με τα Καθαρά Πάγια και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό να έχουν μεγεθυνθεί εξίσου κατά 31% και 25% αντίστοιχα. Ο δανεισμός αποτέλεσε σημαντικό μοχλό αυτής της ανοδικής πορείας αφού όπως μπορούμε να πληροφορηθούμε και από τα στοιχεία των αριθμοδεικτών χρησιμοποιήθηκαν ξένα κεφάλαια κατά 2,93 φορές περισσότερο για την κάλυψη μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, και την επέκταση του κλάδου προκειμένου να συνεχίσει την λειτουργία του διασφαλίζοντας τα κέρδη του. Όσο αφορά την ρευστότητα του κλάδου φαίνεται να είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα όπως προκύπτει από τον αριθμοδείκτη Γενικής Ρευστότητας, ο οποίος αγγίζει το 1,23% το 2008. Ωστόσο ο δείκτης άμεσης Ρευστότητας είναι εκείνος που διαμορφώνει ένα πιο ανησυχητικό κλίμα για το μέλλον, αφού παρατηρείται ιδιαίτερα χαμηλός με ποσοστά κάτω της μονάδος, το οποίο επισημαίνει τις πιέσεις που θα δεχτεί ο κλάδος προκειμένου να καλύψει τα δάνεια και τις οφειλές του προς τρίτους.

Παρά την αύξηση του Ενεργητικού η κερδοφορία του κλάδου πραγματοποιεί μειωμένους ρυθμούς ανάπτυξης με τα Κέρδη προ Φόρων να έχουν μειωθεί κατά 6% έως και το 2008, ενώ αδυναμία παρουσιάζει ο κλάδος και στην κάλυψη των χρηματοοικονομικών δαπανών του οι οποίες τείνουν να αυξηθούν κατά 62% έως το τέλος του ίδιου έτους. Θετικό φάνηκε το γεγονός της αύξησης που πραγματοποιήθηκε στον Κύκλο Εργασιών του κλάδου κατά 22%, βοηθώντας έτσι την αύξηση των Μεικτών Κερδών και αντισταθμίζοντας την ανοδική πορεία του Κόστους Πωληθέντων και φυσικά των υπόλοιπων Εξόδων του κλάδου.

2.3.2 Περίοδος 2008 - 2011

Χαμηλή διαγράφεται η αποδοτικότητα του κλάδου μετά το 2008, όπου αρχίζει να μεταβάλλεται και ολόκληρο το οικονομικό περιβάλλον με την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης.

Αξιοσημείωτη είναι η μείωση του Κύκλου Εργασιών όπου κατήλθε κατά 23% από το 2008 έως και το 2011, ενώ ταυτόχρονη μείωση εμφανίζει και το Κόστος Πωληθέντων κατά 22% το οποίο συμβάλει στην όχι και τόσο μεγάλη μείωση του Μεικτού Κέρδους το οποίο διαμορφώθηκε στο κλείσιμο του έτους του 2011 κατά 11.019.178.507δς. Όλοι οι δείκτες παρουσιάζουν σταδιακή μείωση από τις προηγούμενες χρονιές με εκείνον της Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων να έχει υποστεί την μεγαλύτερη (-7,14) , πιστοποιώντας έτσι ότι τα κεφάλαια των μετόχων δεν υπήρξαν καθόλου αποδοτικά κατά το έτος αυτό με τον κλάδο να είναι υπερχρεωμένος και να αναγκάζεται να καταφύγει στον δανεισμό προκειμένου να διασφαλίσει την λειτουργία του.

Βέβαια ανησυχία παρουσιάζει και η αύξηση του δείκτη Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια όπου διαμορφώνεται την χρονιά αυτή στο 2,93 , αριθμός που επαληθεύει πλήρως την υπερχρέωση του κλάδου αλλά και την ανικανότητά του να δανειστεί αφού χαρακτηρίζεται ως αφερέγγυος.

Τόσο οι Μακροχρόνιες όσο και οι Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις του κλάδου έχουν μειωθεί σε αρκετά μεγάλο ποσοστό, γεγονός που προκύπτει από την υπερχρέωση που έχει δεχθεί ο κλάδος μην μπορώντας να ανταπεξέλθει ούτε στις λειτουργικές του υποχρεώσεις.

Η ρευστότητα του κλάδου παρουσιάζει πτωτικές τιμές οι οποίες μεγεθύνουν την ανασφάλεια επιβεβαιώνοντας την ζημιογόνο θέση του κλάδου εν έτη 2011. Ανησυχητική είναι και η διάρθρωση των στοιχείων του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού για το κλάδο με τα Διαθέσιμα να μην έχουν υποστεί σχεδόν καμία μεταβολή και τους υπόλοιπους λογαριασμούς του να

απεικονίζονται με αρνητικό πρόσημο. Το γεγονός αυτό δείχνει το μεγάλο ποσοστό κατά το οποίο ο κλάδος ανέστειλε τις λειτουργίες του εξαιτίας των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που πραγματοποιήθηκαν. Συμπερασματικά ο κλάδος κλείνει με ζημία κατά το 2011 ανίκανος να απορροφήσει άμεσα από την προβληματικά αυτή θέση δεδομένης της έλλειψης ρευστότητας, της υπερχρέωσης και της αφερεγγυότητας ως προς τους δανειστές της.

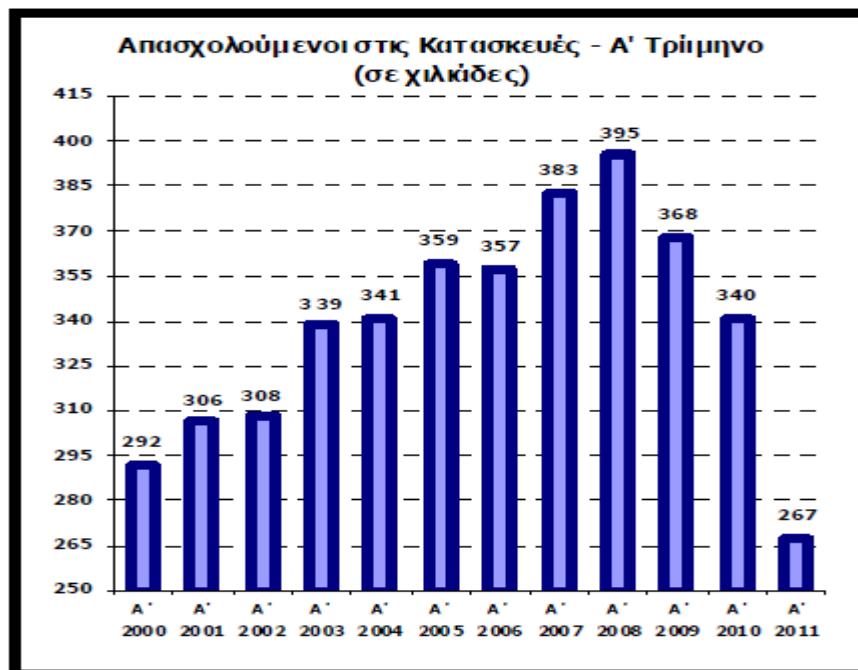
Προκειμένου να έχουμε μια ξεκάθαρη εικόνα των χρηματοοικονομικών αλλαγών που επήλθαν στον εμπορικό κλάδο με την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης, θα συνεχίσουμε την χρηματοοικονομική μας ανάλυση, στο κεφάλαιο που ακολουθεί, μελετώντας ξεχωριστά όλους τους υποκλάδους που τον απαρτίζουν.

Η ανάλυση έγινε, βάση των δεδομένων της ICAP, σε 6.687 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο του Ελληνικού εμπορίου, αναδεικνύοντας τόσο τις κερδοφόρες όσο και τις ζημιογόνες.

Κεφάλαιο 3ο

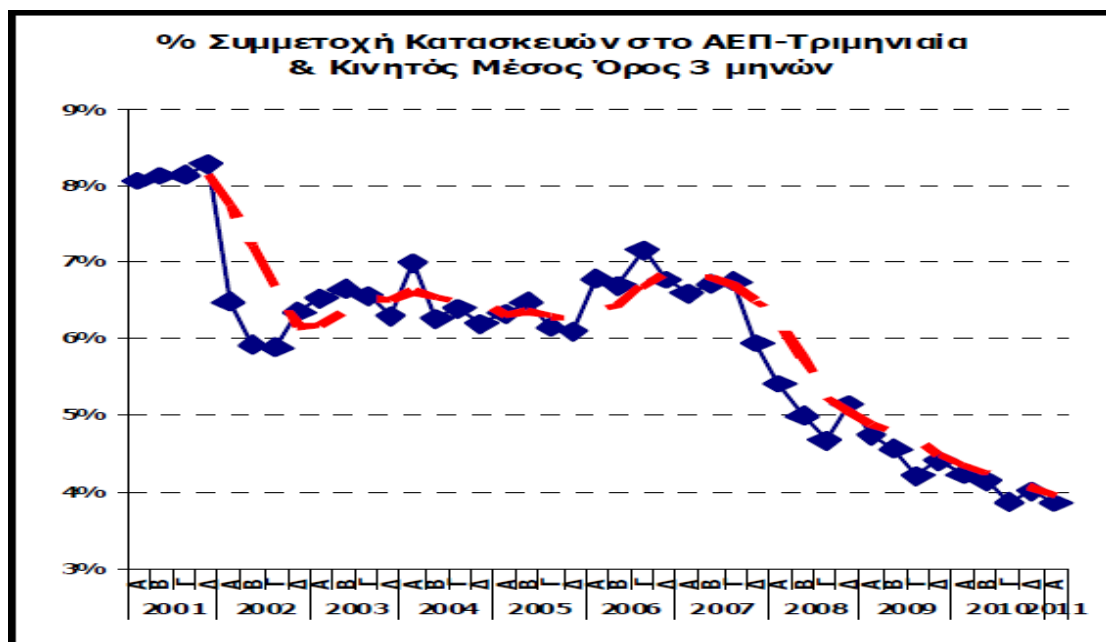
3.1 Οικοδομικός-Τεχνικός κλάδος

Ένας από τους πιο σημαντικούς κλάδους του Ελληνικού εμπορίου που γνώρισε σημαντική ανάπτυξη την δεκαετία που μας πέρασε είναι ο Οικονομικός-Τεχνικός κλάδος. Ο κλάδος απαρτίζεται από την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα, τα δημόσια έργα και τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, αποτελεί έναν από τους δυναμικότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας, με συμμετοχή γύρω στο 8% στο ΑΕΠ, ενώ οι άμεσοι και έμμεσοι απασχολούμενοι στην οικοδομή και στους εξαρτώμενους από αυτήν κλάδους ανέρχονταν σε 400.000 έως τα τέλη του 2008 (Σχ.1).

Εικόνα 9: Απασχολούμενοι στις Κατασκευές Α' Τριμήνου (Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Αξιοσημείωτη ήτο και η συμβολή του κλάδου στο ΑΕΠ της χώρας. Όπως μπορούμε να διακρίνουμε και στο διάγραμμα που ακολουθεί (Σχ.1) σημειώθηκε μια διαχρονική αύξηση της σχετικής σημαντικότητας του κλάδου τα έτη 2000 – 2001 με μέγιστη τιμή την συμβολή κατά 8,3% στην δημιουργία του ΑΕΠ της χώρας το Δ' τρίμηνο του 2001. Το Α' τρίμηνο 2002 η συμμετοχή του στην δημιουργία του ΑΕΠ διαμορφώνεται περίπου στο 6,5% και συνεχίζει την ανοδική του πορεία 'έως και το Γ' τριμήνου συμμετέχοντας κατά 6,8%. Ωστόσο η οικονομική κρίση δεν θα μπορούσε να μην κάνει αισθητή την παρουσία της και σε αυτό τον κλάδο και έτσι από το 2008 και μετά η συμμετοχή του στο ΑΕΠ της χώρας τείνει να συρρικνώνεται διαρκώς.

Εικόνα 10: % Συμμετοχή Κατασκευαστικού Κλάδου στο ΑΕΠ (Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Για την διεξαγωγή των χρηματοοικονομικών λογαριασμών του κλάδου ενοποιήθηκαν οι εξής υποκλάδοι: Δομικά υλικά-Προκατασκευές, Κουφώματα σιδηρικά, Είδη Υγιεινής και Κρουνοποιίας.

3.1.2 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις & Αριθμοδείκτες Οικοδομικού -Τεχνικού κλάδου

Πίνακας 3.1.1: Ενοποιημένος Ισολογισμός Τεχνικού – Οικοδομικού Κλάδου

Έτος	2011	2008	2006	%	%
				2011 vs 2008	2008 vs 2006
Ενεργητικό	972.696.234	1.920.091.954	1.708.608.755	-49%	12%
Γήπεδα-Οικόπεδα	67.830.827	126.346.127	97.690.381	-46%	29%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	415.432.274	547.340.771	410.054.367	-24%	34%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	1.296.964	4.404.465	15.090.371	-41%	-71%
Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	20.541.527	35.700.378	26.676.769	-43%	34%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία	30.520.152	75.352.325	68.108.249	-60%	11%
Μειων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	175.247.631	278.658.270	207.869.442	-37%	34%
Καθαρά Πάγια	360.374.113	510.485.796	409.750.695	-29%	25%
Αποθέματα	213.797.758	427.714.104	332.019.455	-65%	29%
Απαιτήσεις	342.417.488	876.630.934	896.064.441	-61%	-3%
Διαθέσιμα	56.106.875	105.261.120	70.774.164	-47%	49%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	612.322.121	1.409.606.158	1.298.858.060	-57%	8%
Παθητικό	972.696.234	1.920.091.954	1.708.608.755	-49%	12%
Μετοχικό Κεφάλαιο	255.912.690	458.922.411	408.583.347	-44%	12%
Αποθεματικά	99.740.501	143.293.715	106.925.686	-31%	41%
Αδιανέμητα					
Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	58.953.582	91.026.832	85.372.959	-35%	7%
Ίδια Κεφάλαια	414.606.773	693.242.972	600.881.992	-41%	16%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	125.748.015	232.606.699	260.274.061	-46%	-11%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	432.341.446	994.242.283	966.574.921	-56%	3%
Υποχρεώσεις	558.089.461	1.226.848.982	1.107.726.763	-54%	11%

Πίνακας 3.1.2: Ενοποιημένα Αποτελέσματα Χρήσης Κλάδου Οικοδομικός-Τεχνικός κλάδος

Έτος	2011	2008	2006	%	%
				2011 vs 2008	2008 vs 2006
Κύκλος Εργασιών	670.197.323	2.122.606.167	1.800.331.588	-68%	18%
Κόστος Πωληθέντων	501.154.819	1.624.005.852	1.405.389.512	-69%	15%
Μικτό Κέρδος	169.042.504	498.600.320	394.942.076	-70%	26%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έσοδα	10.497.721	30.723.750	13.420.762	-66%	129%
Λοιπά έξοδα	165.041.863	352.149.288	271.781.702	-53%	30%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	17.740.806	71.013.359	24.367.177	-75%	119%
Σύνολο Αποσβέσεων	4.687.736	5.821.697	13.304.236	-18%	-56%
Κέρδη Προ Φόρων	-7.930.180	100.339.726	98.909.723	-108%	2%

Πίνακας 3.1.3: Αριθμοδείκτες Οικοδομικού-Τεχνικού κλάδου

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
Γενική Ρευστότητα	1,41	1,41	1,34
Άμεση Ρευστότητα	0,92	0,98	1
<u>Δείκτες Αποδοτικότητας</u>			
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	-1,9	14,4	16,4
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)	-1,64	12,01	12,74
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	25,22	23,49	21,93
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	1,5	1,4	0,7
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	-1,18	4,72	5,49
Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως	2,34	2,76	2,84
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολουμένων Κεφαλαίων	1,39	2,54	2,32
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων	1,61	3,06	2,99
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια	1,34	1,76	1,84
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών	1	1,41	4,05

3.2.3 Ανάλυση Μεγεθών - Κύρια Σημεία

Ενεργητικό

Από τον παραπάνω ισολογισμό του Οικοδομικού –Τεχνικού κλάδου προκύπτει μια αύξηση του Ενεργητικού κατά 12% μεταξύ 2006-2008, με τα Γήπεδα και Οικόπεδα να αυξάνονται κατά 29% και τα Λοιπά Πάγια στοιχεία κατά 11% αντίστοιχα, επισημαίνοντας έτσι την ανοδική πορεία του κλάδου την τριετία αυτή. Όσο αφορά το Κυκλοφορούν μεγάλη αύξηση διαπιστώνεται στα Αποθέματα και στα Διαθέσιμα κατά 29% και 49% αντίστοιχα, γεγονός που επιβεβαιώνει τις μεγάλες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στον κλάδο έως και το 2008.

Ωστόσο όπως είναι προφανές, ήδη από το 2006 έχει αρχίσει να διαφαίνεται μια μείωση στις επενδύσεις των Κτηρίων και των Εγκαταστάσεων καθώς επίσης και στον Μηχανολογικό εξοπλισμό, ενώ έως το 2008 μειώνονται και οι Απαιτήσεις με αποκορύφωμα την τριετία 2008-2011 όπου όλα τα μεγέθη αποκτούν αρνητικό πρόσημο ,με το σύνολο του ενεργητικού να μειώνεται κατά 49% και το Κυκλοφορούν κατά 57%.

Ο κλάδος έχει πληγεί από την οικονομική κρίση, με αποτέλεσμα να μην γίνονται επενδύσεις, ενώ αρκετά μειωμένα φαίνονται να είναι και τα Διαθέσιμα (47%) το οποίο με την σειρά του χαρακτηρίζει την κατάσταση αρκετά κρίσιμη.

Παθητικό

Συνεχίζοντας την μελέτη του ισολογισμού , πληροφορούμαστε ότι την πρώτη τριετία ,2006-2008, το Παθητικό αυξάνεται ισάξια με το Ενεργητικό, με τα Ίδια Κεφάλαια να έχουν αυξηθεί κατά 16% κυρίως λόγω των Αποθεματικών ενώ ήδη ξεκινά να φαίνεται μια προβληματική κατάσταση του κλάδου αφού οι Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις του έχουν μειωθεί κατά 11% έως το 2008.

Από το 2008 -2011 ο κλάδος αρχίζει να υπολειτουργεί με τις Βραχυπρόθεσμες και τις Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις του να αγγίζουν ποσοστά τις τάξης του -56% και -46% αντίστοιχα, γεγονός που αποδεικνύει την συρρίκνωση του κλάδου έως και το τέλος του 2011.

Κύκλος Εργασιών

Αύξηση εμφανίζει ο Κύκλος Εργασιών του κλάδου κατά 18% έως και το 2008, καθώς επίσης και το Κόστος Πωληθέντων, διαμορφώνοντας έτσι το Μικτό κέρδος 394.942.076δς.

Σε αντίθεση με το 2011 όπου το ποσό του Κύκλου Εργασιών κατέρχεται στα 670.197.323δς, με το Μικτό κέρδος να μειώνεται και αυτό με την σειρά του κατά 70%.

Κερδοφορία

Η εικόνα του κλάδου φαίνεται να είναι αρκετά πτωτική με τα Κέρδη προ Φόρων να μειώνονται κατά 108% και να κυμαίνονταν στα 7.930.180εκατ. Τα Λειτουργικά Έσοδα και οι Προμήθειες έχουν μειωθεί επίσης, κατά 66% ενώ πτωτική φαίνεται να είναι και η πορεία των Χρηματοοικονομικών Δαπανών (-75%), γεγονός που αποδεικνύει την σταδιακή μείωση των κερδών του κλάδου και κατ' επέκταση την αύξηση των ζημιολογώντων επιχειρήσεων του κλάδου.

Ρευστότητα

Οι πληροφορίες που αντλούμε από τους δείκτες Ρευστότητας επισημαίνουν το γεγονός ότι το περιθώριο ασφάλειας του κλάδου ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών του δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό, βέβαια, χωρίς να έχει δεχτεί και ιδιαίτερη μείωση σχετικά με το 2008. Συγκεκριμένα, ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας παραμένει ίδιος με του 2008 ενώ της Άμεσης Ρευστότητας έχει μειωθεί το 2011 (0,92) σε σχέση με το 2008. Τιμές αρκετά χαμηλές που δικαιολογούνται και από την πορεία όλων των μεγεθών του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού αλλά και των Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του κλάδου που έχουν δεχτεί εξίσου σημαντική μείωση.

Αποδοτικότητα

Ο δείκτης Οικονομικής μοχλεύσεως παρουσιάζει μειωμένη πορεία σε σχέση με το 2008, ο οποίος μας πληροφορεί ότι στον κλάδο χρησιμοποιούνται κατά 2,34 φορές τα δανειακά κεφάλαια στην αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων του κλάδου κατά το 2011, σε αντίθεση με το 2008 όπου είχε γίνει χρήση δανειακών κεφαλαίων κατά 2,76 φορές.

Εξίσου πτωτική διαγράφεται και η απόδοση με την οποία η επιχείρηση χρησιμοποίησε τα κεφάλαια της προκειμένου να πραγματοποιήσει τις επενδύσεις της και κατ' επέκταση να αύξηση τα κέρδη της με ποσοστό της αποδοτικότητας των Ίδιων Κεφαλαίων να αγγίζει το -1,64% κατά το έτος 2011 γεγονός που αποδεικνύει ότι ο κλάδος έχει υποστεί ζημιά οφειλόμενη στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν και την χαμηλή παραγωγικότητα του.

Δραστηριότητα

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων μας πληροφορεί ότι οι πωλήσεις του κλάδου για κάθε μονάδα Απασχολούμενου Κεφαλαίου μειώθηκαν το 2011 σε 1,39 φορές ενώ με την σειρά του ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ίδιων Κεφαλαίων έχει μειωθεί και αυτός με την σειρά του δεδομένου ότι η επιχείρηση έχει χαρακτηριστεί αφερέγγυα και δεν μπορεί να στηριχτεί στο δανεισμό.

Κεφαλαιακή Δομή και Βιωσιμότητα

Τόσο ο δείκτης Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια όσο και ο δείκτης Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών, που υπολογίστηκαν στον παραπάνω πίνακα, τείνουν να καταγράψουν πτωτική πορεία το 2011 σε σχέση με το έτος 2008.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω ο Οικοδομικός-Τεχνικός κλάδος έχει πληγεί σημαντικά από την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης και έπειτα και το μέλλον του κλάδου προβλέπεται

αρκετά δυσοίωνα με τον κλάδο να παρουσιάζει ιδιαίτερα ανασφαλή συμπεριφορά όσο αφορά την κάλυψη όχι μόνον των μακροχρόνιων αλλά και των βραχυχρόνιων υποχρεώσεών του.

3.2 Κλάδος Τροφίμων και Ποτών

Στη συνέχεια η έρευνα πραγματοποιείται σε έναν εξίσου σημαντικό εμπορικό κλάδο της χώρας σε εκείνον που περιλαμβάνει τα είδη διατροφής και τα ποτά. Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών αποτέλεσε ένα δυναμικό, ανταγωνιστικό αλλά και ιδιαίτερα εξωστρεφή κλάδο για την Ελληνική οικονομία. Κατ επέκταση σημαντική υπήρξε και η εμπορική δραστηριότητα της χώρας, τόσο εντός όσο και εκτός συνόρων. Ωστόσο η υφεσιακή πορεία της εγχώριας οικονομίας, δεν θα άφηνε ανέπαφο και τον εν λόγω κλάδο ο οποίος δέχεται ισχυρό πλήγμα. Μεγάλη επιβράδυνση φαίνεται να παρουσιάζουν και οι εξαγωγές του κλάδου από το 2004 και έπειτα, ενώ ο ανταγωνισμός που παρατηρείται στις αγορές του εξωτερικού τείνει να ενισχύει την διαρκή πτωτική πορεία του. Το εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων-ποτών παραμένει ελλειμματικό τα τελευταία χρόνια, που διαμορφώνεται το 2004 στα 2,1 δισ. ευρώ. Σ' αυτό συνέβαλε τόσο η μεγάλη αύξηση των εισαγωγών την τελευταία επταετία (28,5%), όσο και η σημαντική μείωση των εξαγωγών (-13,8%).

Όσο αφορά τον τομέα του λιανικού εμπορίου στην Ελλάδα θα λέγαμε ότι χαρακτηρίζεται από λίγες μεγάλες αλυσίδες Supermarket που φαίνεται να διαθέτουν σημαντική διαπραγματευτική δύναμη και μπορούν δυνητικά να ασκήσουν πιέσεις σε επίπεδα τιμών στους βιομηχανικούς προμηθευτές και από αρκετές μικρές με ελάχιστο μερίδιο αγοράς και πιθανώς μειωμένη διαπραγματευτική δύναμη.

Ένας από τους κύριους παράγοντες αύξησης του εσωτερικού ανταγωνισμού στον τομέα του λιανικού εμπορίου τα τελευταία χρόνια είναι, η επιθετική είσοδος, σε αυτόν, των εκπτώτικων καταστημάτων (Hard Discount). Στο βαθμό που τα νέα αυτά καταστήματα προμηθεύονται τα

προϊόντα τους κυρίως από ξένα κέντρα αγορών και όσο διευρύνουν τις πωλήσεις είναι ενδεχόμενο να υπάρξει μείωση της ζήτησης για τα ελληνικά προϊόντα τροφίμων-ποτών.

Για την παρακάτω μελέτη των ισολογισμών του κλάδου ενοποιήθηκαν δυο υποκλάδοι αυτός των ειδών Διατροφής και αυτός των Ποτών.

3.2.1 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις & Αριθμοδείκτες

Πίνακας 3.2.1: Ενοποιημένος Ισολογισμός Κλάδου Τροφίμων –Ποτών

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Ενεργητικό	2.627.518.681	3.150.419.680	2.507.528.548	-16%	26%
Γήπεδα	83.252.725	165.998.428	132.080.935	-50%	26%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	696.185.346	883.897.140	680.137.665	-21%	30%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	9.289.082	22.912.876	15.398.277	-59%	49%
Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	84.589.951	78.866.742	61.901.772	7%	27%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία	146.383.803	88.898.417	67638707	65%	31%
Μείων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	362.501.323	448.725.394	347.316.795	-19%	29%
Καθαρά Πάγια	657.199.584	791.848.209	609.840.561	-17%	30%
Αποθέματα	297.268.093	451.475.486	337.780.533	-34%	34%
Απαιτήσεις	1.496.511.177	1.685.235.544	1.394.030.263	-11%	21%
Διαθέσιμα	176.539.835	221.860.441	165.877.191	-16%	34%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	1.970.319.105	2.358.571.471	1.897.687.987	-16%	25%
Παθητικό	262.751.861	3.150.419.680	2.507.528.548	-16%	26%
Μετοχικό Κεφάλαιο	463.292.107	579.842.753	490.122.360	-20%	18%
Αποθεματικά	268.145.494	354.248.351	282.009.575	-24%	26%
Αδιανέμητα					
Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	-37.574.517	2.959.113	-25.906.991	-14%	26%
Ίδια Κεφάλαια	693.863.084	937.050.217	746.224.944	-12%	26%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	258.153.861	341.100.850	216.842.962	-24%	57%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.684.790.818	1.872.268.613	1.544.460.642	-10%	21%
Υποχρεώσεις	1.942.944.679	2.213.369.463	1.761.303.604	-12%	26%

Πίνακας 3.2.2: Ενοποιημένα Αποτελέσματα Χρήσης Κλάδου Τροφίμων και Ποτών

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Κύκλος Εργασιών	3.648.060.944	4.880.396.573	3.978.243.344	-25%	23%
Κόστος Πωληθέντων	2.846.145.268	3.831.525.645	3.113.889.593	-26%	23%
Μικτό Κέρδος	801.915.671	1.048.870.915	858.136.250	-23%	22%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έξοδα	60.114.743	60.344.086	53.531.868	-1%	13%
Λοιπά έξοδα	731.773.898	898.111.908	739.871.778	-18%	21%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	56.502.879	63.366.846	42.292.365	-11%	49%
Σύνολο Αποσβέσεων	14.181.625	17.141.683	24.888.793	-18%	-31%
Κέρδη Προ Φόρων	59.572.012	130.594.564	104.615.182	-54%	25%

Πίνακας 3.2.3: Αριθμοδείκτες Κλάδου Τροφίμων – Ποτών

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
Γενική Ρευστότητα	1,17	1,25	1,22
Άμεση Ρευστότητα	0,99	1,01	0,5
<u>Δείκτες Αποδοκότητας</u>			
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	8,5	13,9	14,2
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)	6,01	10,24	10,57
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	21,98	21,49	21,57
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	1,6	1,2	1,3
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	1,63	2,67	2,62
Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως	3,78	3,36	3,36
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	3,68	3,82	4,02
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ίδιων Κεφαλαίων	5,25	5,21	5,33
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια	2,8	2,36	2,36
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών	1,05	2,06	2,47

3.2.3 Ανάλυση Μεγεθών - Κύρια Σημεία

Ενεργητικό

Αύξηση παρατηρείται στο ενεργητικό του κλάδου κατά 26% τα έτη 2006 -2008, με τα Καθαρά Πάγια(30%) να αυξάνονται εξίσου με το Κυκλοφορούν ενεργητικό(25%). Το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις του κλάδου επένδυσαν αρκετά σε εγκαταστάσεις και εξοπλισμό καθώς επίσης και τα σημαντικά ποσοστά τόσο σε Αποθέματα(34%) όσο και σε Απαιτήσεις (21%) δείχνουν την υγιή λειτουργία του αποδεικνύοντας την ανοδική πορεία του κλάδου έως και το 2008.

Με την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης όλοι τα μεγέθη τείνουν να μειώνονται με το Ενεργητικό να ανέρχεται στα **2.627.518.681**δισ., ενώ μείωση κατά 17% και 16% παρουσιάζουν τα Καθαρά Πάγια και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό αντίστοιχα.

Παθητικό

Αντίστοιχη πτωτική πορεία διακρίνει και το Παθητικό με τα Ίδια Κεφάλαια να μειώνονται κατά 12% κυρίως λόγω της μείωσης των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων του .Το Μετοχικό Κεφάλαιο μειώνεται κατά 20% ,ενώ τα Αποθεματικά κατά 24% συμβάλλοντας έτσι με την σειρά τους στην μείωση του συνόλου του Παθητικού το οποίο έως το 2011 έχει πλέον διαμορφωθεί στα **262.751.861**δισ..

Κύκλος Εργασιών

Ο Κύκλος Εργασιών την περίοδο 2006- 2008 παρουσιάζει κατακόρυφη αύξηση, με τις πωλήσεις των ειδών διατροφής να ανέρχονται στα 3.891.179.801δισ. ενώ οι πωλήσεις σε ποτά έφταναν τα 989.216.772δισ.

Οι δυο υποκλάδοι δείχνουν να κατέχουν ισχυρή θέση στην οικονομική διαμόρφωση του εμπορικού κλάδου έως και το 2008 με αρκετά ικανοποιητικούς τζίρους. Από την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης και ύστερα οι πωλήσεις αρχίζουν να συρρικνώνονται και το 2011 έχουν μειωθεί κατά 25%, ενώ αρκετά μειωμένο παρουσιάζεται και το Κόστος Πωληθέντων (-26%) γεγονός που τείνει να μειώσει το ποσό των Μεικτών κερδών τα οποία διαμορφώνονται στα **801.915.671εκατ.**

Κερδοφορία

Ιδιαίτερα πτώση παρουσιάζεται η πορεία του κλάδου αφού τα Κέρδη προ Φόρων να μειώνονται κατά 54% ,με τις Χρηματοοικονομικές Δαπάνες να μειώνονται εξίσου μείωση γύρω στο 11%.

Προκύπτει ,λοιπόν, ένας ακόμη κλάδος που δέχεται συρρίκνωση των εταιρειών του και κλείνει την χρονιά του 2011 με ζημιογόνες επιχειρήσεις.

Ρευστότητα

Η ρευστότητα του κλάδου χαρακτηρίζεται πτωτική και φυσικά όχι ιδιαίτερα ικανοποιητική με την Γενική Ρευστότητα να διαμορφώνεται στο 1,17 κατά το 2011, ενώ σε δυσμενέστερη θέση παρουσιάζεται η Άμεση Ρευστότητα όπου έχει κατέλθει από την μονάδα επιβαρύνοντας την καλή λειτουργία του κλάδου και την διεκπεραίωση των υποχρεώσεων της. Το ίδιο πτωτικές είναι και οι τιμές του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με τα Αποθέματα να έχουν υποστεί την μεγαλύτερη μείωση δεδομένου ότι η λειτουργία της επιχείρησης έχει συρρικνωθεί αρκετά λόγω της έλλειψης ρευστότητας.

Αποδοτικότητα

Ο δείκτης Οικονομικής μοχλεύσεως φαίνεται να αυξάνεται και το 2011 βρίσκεται στις 3,78 μονάδες, που αποδεικνύει την μεγάλη δανειακή επιρροή στην αποδοτικότητα των κεφαλαίων του κλάδου έως και το τέλος της χρονιάς. Ως ήτο φυσικό οι τιμές των δεικτών Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων και Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων κατέγραψαν πτωτική πορεία επισημαίνοντας την αδυναμία του κλάδου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του με τα κεφάλαια που έχει στην διάθεση του και έτσι να στραφεί στον δανεισμό προκειμένου να αντιμετωπίσει τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες.

Δραστηριότητα

Στην συνέχεια υπολογίστηκαν δύο σημαντικοί αριθμοδείκτες Δραστηριότητας του κλάδου , ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων και ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων. Όσο αφορά τον πρώτο μας πληροφορεί ότι οι πωλήσεις του κλάδου για κάθε μονάδα Απασχολούμενου Κεφαλαίου μειώθηκε το 2011 σε 3,68 φορές ενώ ο δεύτερος υπολογίζεται γύρω στο 5,75 αποδεικνύοντας την μεγάλη χρηματική δανειοδότηση του κλάδου και την μικρότερη ικανότητα να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του με τα δικά του κεφάλαια.

Κεφαλαιακή Δομή και Βιωσιμότητα

Το ίδιο πτωτική παρουσιάζεται η πορεία του δείκτη Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών (-0,33) ενώ η τιμή του δείκτη Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια δείχνει ότι η βιωσιμότητα του κλάδου βασίζεται στον δανεισμό.

3.3 Κλάδος Χημικών και Φαρμάκων

Για την μελέτη αυτού του κλάδου ενοποιήθηκαν οι ξεχωριστοί κλάδοι της ICAP, Χημικών – Αερίων – Χρωμάτων – Εκρηκτικών και Φαρμάκων – Καλλυντικών – Απορρυπαντικών. Ο πρώτος υποκλάδος απαρτίζεται από 240 επιχειρήσεις έως και το 2008 με το προσωπικό τους να ανέρχεται 2.555 υπαλλήλους ενώ ο δεύτερος απαρτίζεται από 365 έως και το 2008 και απασχολεί 1.6919 υπαλλήλους. Αξιοσημείωτες είναι οι πωλήσεις που πραγματοποίησε ο κλάδος κατά την πρώτη τριετία, στην οποία διεξάγεται η έρευνα (2006-2008), που διαμορφώνονται στα 19.013.860εκατ. Οι τρεις πρώτες επιχειρήσεις του κλάδου με τις μεγαλύτερες πωλήσεις είναι οι εξής ABBOTT LABORATORIES (ΕΛΛΑΣ) A.B.E.E., ACTELION PHARMACEUTICALS ΕΛΛΑΣ A.E. και ACTUS A.E.Ανοδική, λοιπόν, διαγράφεται η πορεία του κλάδου έως και το 2008 με τις εμπορικές επιχειρήσεις του κλάδου να πραγματοποιούν αρκετά υψηλούς τζίρους και να επεκτείνονται συνεχώς.

Βέβαια η οικονομική ύφεση δείχνει να επηρεάζει σημαντικά τις εμπορικές επιχειρήσεις του κλάδου οι οποίες έχουν μειωθεί κατά το 2011 σε 157 του πρώτου και 232 του δεύτερου, ενώ τα καθαρά κέρδη του κλάδου έχουν μειωθεί κατά 109% στο κλείσιμο του 2011.

3.3.1 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις & Αριθμοδείκτες

Πίνακας 3.3.1: Ενοποιημένος Ισολογισμός Χημικών και Φαρμάκων

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Ενεργητικό	4.488.283.621	6.553.909.493	4.753.370.306	-31%	38%
Γήπεδα	54.951.551	105.618.961	86.402.671	-48%	22%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	678.192.298	795.235.260	581.177.045	-15%	37%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	3.859.161	9.588.873	54.034.343	-60%	-83%
Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	638.616.037	114.082.938	61.901.772	460%	84%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία	139.846.682	201.724.915	177.996.214	-31%	13%
Μειων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	612.827.098	538.435.676	425.855.677	14%	26%
Καθαρά Πάγια	902.638.631	687.815.271	535.656.368	31%	28%
Αποθέματα	711.022.661	1.274.214.932	927.026.587	-44%	38%
Απαιτήσεις	2.595.608.467	4.245.991.717	2.965.285.572	-39%	44%
Διαθέσιμα	279.013.862	345.887.573	325.401.779	-19%	6%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	3.585.644.990	5.866.094.222	4.217.713.938	-39%	39%
Παθητικό	4.488.283.621	6.553.909.493	4.753.370.306	-31%	38%
Μετοχικό Κεφάλαιο	867.041.806	800.281.161	681.221.247	8%	18%
Αποθεματικά	474.418.012	303.590.576	207.432.254	57%	47%
Αδιανέμητα		321.388.897			
Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	-355.980.579		160.489.122	-211%	100%
Ίδια Κεφάλαια	985.479.241	1.425.260.630	1.049.142.624	-31%	36%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	558.374.781	974.043.137	423.032.315	-70%	130%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	2.944.429.599	4.154.605.726	3.281.195.367	-10%	27%
Υποχρεώσεις	3.502.804.380	5.128.648.863	3.704.227.682	-32%	38%

Πίνακας 3.3.2: Ενοποιημένα Αποτελέσματα Χρήσης Κλάδου Χημικών και Φαρμάκων

Έτος	2011	2008	2006	%	%
				2011 vs 2008	2008 vs 2006
Κύκλος Εργασιών	5.822.662.335	10.014.907.259	8.166.224.681	-46%	22%
Κόστος Πωληθέντων	3.981.135.705	7.612.907.530	6.228.284.399	-20%	24%
Μικτό Κέρδος	1.841.525.477	2.401.999.729	1.937.940.282	-23%	24%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έξοδα	119.215.909	117.303.418	105.873.669	2%	11%
Λοιπά έξοδα	1.802.654.659	1.942.836.172	1.587.733.962	-7%	22%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	118.010.868	112.474.570	56.172.794	5%	101%
Σύνολο Αποσβέσεων	79.643.562	15.081.081	14.792.986	4 %	2%
Κέρδη Προ Φόρων	-39.567.703	448.911.324	385.114.209	-109%	17%

Πίνακας 3.3.3: Αριθμοδείκτες Κλάδου Χημικών και Φαρμάκων

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
Γενική Ρευστότητα	1,21	1,41	1,28
Άμεση Ρευστότητα	0,98	1,10	1
<u>Δείκτες Αποδοκότητας</u>			
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	-4	31,49	36,7
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)	-2,08	21,6	29,36
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	31,62	21,49	23,73
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	2,04	1,17	1,29
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	-0,67	4,48	4,71
Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως	4,55	4,59	4,53
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	2,09	3,66	4,74
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων	5,90	7,02	7,78
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια	3,55	3,59	3,53
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών	-0,33	3,99	6,85

3.3.3 Ανάλυση Μεγεθών - Κύρια Σημεία

Ενεργητικό

Αύξηση παρατηρείται στο Ενεργητικό και αυτού του κλάδου κατά 22% μεταξύ 2006-2008, ενώ εξίσου αυξάνονται όλα τα ποσά των Καθαρών Παγίων με τα Λοιπά Πάγια Στοιχεία να κατέχουν την μεγαλύτερη ευθύνη αυτής της αύξησης με ποσοστό 84%. Ωστόσο, το γεγονός ότι η αύξηση αυτή δεν είναι αρκετά υψηλή οφείλεται κυρίως στην μείωση του Μηχανολογικού Εξοπλισμού κατά 83%. Τα ποσά του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού πραγματοποιούν ανοδική πορεία με εκείνα των Αποθεμάτων και των Απαιτήσεων, (38%) και (44%), να οφείλονται για την ανοδική του πορεία και τη διαμόρφωση του ποσού του στα **687.815.271εκατ.** το 2008.

Με την εμφάνιση των δύσκολων οικονομικών συγκυριών, από το 2008 και έπειτα παρατηρείται σημαντική μείωση του ενεργητικού του κλάδου κατά 31%. Μια μείωση που οφείλεται κατά πολύ περισσότερο στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό το οποίο μειώθηκε κατά 39%. Όσο αφορά τα Καθαρά Πάγια δείχνουν να έχουν αυξηθεί κατά 31% λόγω της αύξησης που παρατηρείται στις Ανώματες Ακίνητοποιήσεις. -Δαπ.Πολ.Αποσβ. κατά 460%., γεγονός που οφείλεται κυρίως σε επιστημονικές και τεχνικές ανακαλύψεις και εφευρέσεις (τεχνολογική απαξίωση) ή σε λειτουργική φθορά.

Παθητικό

Ίδια διαγράφεται και η πορεία του Παθητικού, όπου από το 2008 και έπειτα μειώνεται σταδιακά μια μείωση που οφείλετε ιδιαίτερα στις Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις του κλάδου (-70%) και στην μείωση των Κερδών κατά 211% .

Το 2011 ο κλάδος αδυνατεί να φέρει εις πέρας τις υποχρεώσεις του ενώ τα κέρδη έχουν συρρικνωθεί αισθητά.

Κύκλος Εργασιών

Αύξηση εμφανίζει ο Κύκλος Εργασιών του κλάδου κατά 22% έως και το 2008, καθώς επίσης και το Κόστος Πωληθέντων, διαμορφώνοντας έτσι το Μικτό κέρδος σε 2.401.999.729εκατ.

Ωστόσο το 2011 διαγράφει μια ιδιαίτερη πτωτική πορεία της τάξης του 46%. με ποσό 5.822.662.335εκατ. ,το 2011,ενώ αντίστοιχα μειώνεται το Μικτό κέρδος κατά 23%.

Κερδοφορία

Όπως προκύπτει από τις λογιστικές καταστάσεις η πορεία του κλάδου παρουσιάζει ιδιαίτερη πτώση με τα Κέρδη προ Φόρων να μειώνονται κατά 109% ,και η χροιά να κλείνει με ζημιά(- 39.567.703).

Ρευστότητα

Προβληματικό φαίνεται να είναι το περιθώριο Ρευστότητας και αυτού του κλάδου. Με τους δείκτες Γενικής Ρευστότητας και Άμεσης Ρευστότητας να παρουσιάζουν πτωτική πορεία σε σχέση με το 2008. Συγκεκριμένα ο πρώτος ξεπερνά την μονάδα και διαμορφώνεται στο 1,21 και ο δεύτερος είναι κάτω από αυτή με τιμή 0,98.Οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις μειώθηκαν μόλις κατά 10%, όμως το Κυκλοφορούν Ενεργητικό σημείωσε ακόμα μεγαλύτερη μείωση, της τάξης του 39% που συνετέλεσαν αρκετά με την σειρά τους στην διαμόρφωση της Ρευστότητας του κλάδου.

Αποδοτικότητα

Μικρή πτώση παρουσιάζει ο δείκτης Οικονομικής μοχλεύσεως το 2011 συγκριτικά με το 2008, όπου όπως έχει υπολογιστεί πραγματοποιείται χρήση δανειακών κεφαλαίων στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων του κλάδου 4,55 φορές το τελευταίο έτος.

Ωστόσο, μεγάλη πτώση πραγματοποιείται στα Καθαρά Κέρδη του κλάδου(-39.567.703) με τον αριθμοδείκτη Περιθώριο Καθαρού Κέρδους να έχει αρνητικό πρόσημο(-0,67). Αρνητική διαγράφεται και η συμπεριφορά της αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων με ποσοστό -4%.

Δραστηριότητα

Συνεχίζοντας, εξετάζουμε τους δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων και Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων προκειμένου να εκμαιεύσουμε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις του κλάδου. Συμπεραίνουμε ότι οι πωλήσεις του κλάδου για κάθε μονάδα Απασχολούμενου Κεφαλαίου μειώθηκε το 2011 σε 2,09 φορές ενώ ο κλάδος φαίνεται να στηρίζει την δραστηριότητά του.

Κεφαλαιακή Δομή και Βιωσιμότητα

Το ίδιο πτωτική παρουσιάζεται η πορεία του δείκτη Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών (-0,33) ενώ η τιμή του δείκτη Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια, παρόλο που μειώθηκε συγκριτικά με το 2008, δείχνει ότι η βιωσιμότητα του κλάδου βασίζεται στον δανεισμό αφού βιωσιμότητά του βασίστηκα κατά 5,90 στα Ξένα Κεφάλαια.

3.4 Κλάδος Κλάδος Καύσιμα -Λιπαντικά -Υγραέρια

Στον Κλάδο αυτό δραστηριοποιούνται 145 επιχειρήσεις με 3.299 χιλιάδες εργαζόμενους έως και το 2008 με τις πωλήσεις του κλάδου να διαμορφώνονται την τριετία 2006-2008 κατά 10.111.509.513δς. Μια από τις πιο σημαντικές επιχειρήσεις του κλάδου που πραγματοποίησε τις μεγαλύτερες πωλήσεις στην προαναφερθείσα τριετία ήταν η CORAL Α.Ε.ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ όπου οι πωλήσεις της ανήλθαν στα 1.856.721.069δς. Όσο αφορά την τριετία που ακολουθεί 2008-2011 μόλις 44 επιχειρήσεις του κλάδου έχουν διακόψει την λειτουργία τους. Ωστόσο, οι πωλήσεις του κλάδου δείχνουν να έχουν αυξηθεί στα 35.209.094.199δς. με τον τζίρο να μειώνεται κατά 203%.

Πίνακας 3.4.1: Ενοποιημένος Ισολογισμός κλάδου Καύσιμα-Λιπαντικά –Υγραέρια

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Ενεργητικό	3.001.127.110	2.895.620.245	2.597.026.427	4%	11%
Γήπεδα-Οικόπεδα	35.286.229	183.854.066	96.560.336	-81%	90%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	937.084.008	760.902.283	694.528.309	23%	9%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	211.679.101	416.018.364	324.689.421	-49%	28%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία Μειων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	106.054.378	77.927.813	61.017.292	37%	27%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία Μειων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	195.510.304	284.249.289	275.166.921	-31%	4%
Καθαρά Πάγια	1.174.878.427	1.097.762.585	942.089.929	7%	16%
Αποθέματα	212.025.570	211.006.947	218.183.408	1%	-3%
Απαιτήσεις	1.127.942.980	1.224.161.835	1.261.847.700	-7%	-2%
Διαθέσιμα	486.280.136	362.688.878	174.905.391	34%	107%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	1.826.248.686	1.797.857.660	1.654.936.499	2%	1%
Παθητικό	3.001.127.110	2.895.620.245	2.597.026.427	4%	11%
Μετοχικό Κεφάλαιο	508.620.233	432.935.067	413.690.503	17%	4%
Αποθεματικά	277.266.098	245.793.122	227.004.867	12%	8%
Αδιανέμητα Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	20.130.849	162.695.861	188.954.483	-87%	-13%

Ίδια Κεφάλαια	806.017.179	841.424.049	829.649.852	-4%	2%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	493.107.558	543.351.907	348.740.493	-9%	56%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.702.002.373	1.510.844.288	1.418.636.081	13%	7%
Υποχρεώσεις	2.195.109.931	2.054.196.195	1.767.376.574	7%	16%

Πίνακας 3.4.2: Αποτελέσματα Χρήσης κλάδος Καύσιμα-Λιπαντικά -Υγραέρια

Έτος	2011	2008	2006	% vs	
				2008	2006
Κύκλος Εργασιών	13.112.345.057	13.207.067.798	10.111.509.513	-0,7%	30%
Κόστος Πωληθέντων	12.549.915.389	12.410.104.104	9.340.409.776	1%	32%
Μικτό Κέρδος	562.429.667	796.963.698	771.099.738	-29%	3%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έξοδα	52.181.535	104.565.125	131.852.731	-51%	-21%
Λοιπά έξοδα	573.555.306	811.215.509	722.321.146	-30%	12%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	54.715.937	51.330.020	44.730.900	6%	15%
Σύνολο Αποσβέσεων	30.247.536	7.629.336	31.737.006	297%	-76%
Κέρδη Προ Φόρων	-43.907.577	42.356.167	104.163.417	-203%	-60%

Πίνακας 3.4.3: Αριθμοδείκτες Κλάδου Καύσιμα-Λιπαντικά –Υγραέρια

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
Γενική Ρευστότητα	1,07	1,18	1,16
Άμεση Ρευστότητα	0,95	1,05	1,01
<u>Δείκτες Αποδοτικότητας</u>			
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	-5,4	5,03	12,5
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)	-3,43	3,46	10,52
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	4,28	6,03	7,62
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	0,39	0,79	1,3
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	-0,33	0,32	1,03
Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως	3,72	3,44	3,13
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	10,25	10,8	10,21
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων	16,26	15,69	12,18
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια	2,72	2,44	2,13
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών	-0,8	0,82	2,32

3.2.3 Ανάλυση Μεγεθών - Κύρια Σημεία

Ενεργητικό

Όπως προκύπτει από το παραπάνω πίνακα ο κλάδος **Καύσιμα-Λιπαντικά -Υγραέρια** σημείωσε αύξηση στο Ενεργητικό κατά 11% μεταξύ 2006-2008, με τα Καθαρά Πάγια και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό να παρουσιάζουν εξίσου ανοδική πορεία. Τα Διαθέσιμα παρουσιάζουν την μεγαλύτερη αύξηση (107%) ενώ ακολουθούν τα Γήπεδα-Οικόπεδα με αύξηση 90%.Οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν καθώς επίσης και το ποσό των διαθεσίμων το 2008, το οποί ανέρχεται στα 362.688.878εκατ. αποδεικνύουν την επέκταση του κλάδου. Μικρή πτώση παρουσιάζουν τα Αποθέματα και οι Απαιτήσεις του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με ποσοστά -3% και -2% αντίστοιχα. Ωστόσο, δεν φαίνεται να επηρεάζουν την ανοδική πορεία του κλάδου όπου γίνεται εμφανή έως και το 2011 με το Ενεργητικό του να διαμορφώνεται στα **3.001.127.110** στην αύξηση αυτή συνετέλεσαν αρκετά τα Διαθέσιμα (34%) οι Ασώματες Ακινήτοποιήσεις.-Δαπ.Πολ.Αποσβ(37%) και οι επενδύσεις σε Κτήρια-Εγκαταστάσεις(23%).

Παθητικό

Το Παθητικό με την σειρά του αυξάνεται και αυτό κατά 4%, και διαμορφώνεται στα **3.001.127.110δισ.** για το 2011.Πτώση κατά 9% παρουσιάζουν οι Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις του κλάδου αποδεικνύοντας έτσι την αδυναμία για την εκπλήρωση των μελλοντικών του στόχων, ενώ τα Κέρδη μειώνονται κατά 87%.

Κύκλος Εργασιών

Χρήσιμες φαίνεται να είναι οι πληροφορίες που αντλούμε από τα Αποτελέσματα Χρήσης του κλάδου όπου οι Πωλήσεις τείνουν να μειωθούν κατά 0,7% από το 2008 και το Κόστος των

Πωληθέντων αυξάνεται κατά 1%. Ως αποτέλεσμα το Μεικτό Κέρδος διαμορφώνεται στα 562.429.667εκατ. το 2011.

Κερδοφορία

Τα καθαρά Κέρδη του κλάδου δείχνουν να έχουν μειωθεί κατά 203%. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στις Προμήθειες και Λειτουργικά Έσοδα που έχουν μειωθεί με την σειρά τους κατά 51%. Έτσι προκύπτει ότι η χρονιά ήτο ζημιογόνος για τον κλάδο μια τα Καθαρά κέρδη διαμορφώθηκαν στα -43.907.577εκατ.

Ρευστότητα

Μειωμένη παρουσιάζεται τόσο η Γενική όσο και η Άμεση Ρευστότητα του κλάδου με τιμές 1,07 και 0,95 αντίστοιχα το έτος 2011. Άλλος ένας ακόμη κλάδος που δεν διακρίνεται για την ικανοποιητική ρευστότητά του κατά το έτος 2011. Οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 13% .

Αποδοτικότητα

Ο δείκτης Οικονομικής μοχλεύσεως φαίνεται να αυξάνεται το 2011 όπου έχει διαμορφωθεί στις 3,72 μονάδες, που αποδεικνύει την μεγάλη δανειακή επιρροή στην αποδοτικότητα των κεφαλαίων του κλάδου έως και το τέλος της χρονιάς. Οι τιμές των δεικτών Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων και Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων καταγράφουν πτωτική πορεία αφού ο κλάδος βασίζεται σε δανειακές απολαβές για να μπορέσει να συνεχίσει την δραστηριότητά του.

Δραστηριότητα

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων πλησιάζει τις 10,25 μονάδες. Παρά την μείωση που έχει υποστεί από το 2008 και έπειτα συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλός αντικατοπτρίζοντας την αδυναμία των επιχειρήσεων του κλάδου να τροφοδοτούν τα

αποθέματά τους με τα δικά τους κεφάλαια. Ακόμη, η τιμή του δείκτη Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων είναι αρκετά υψηλή (16,26 μονάδες) γεγονός που αποδεικνύει την πολύ μεγάλη εξάρτηση της δραστηριότητας του κλάδου από δανεικά κεφάλαια.

Κεφαλαιακή Δομή και Βιωσιμότητα

Όπως προέκυψε από τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων δεικτών η βιωσιμότητα του κλάδου εξαρτάται από ξένα κεφάλαια και συγκεκριμένα μέσα στο έτος 2011 χρησιμοποίησε 2,72 φορές δανεικά χρήματα προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του και να μην χρειαστεί να διακόψει την λειτουργία του .

Ο κλάδος φαίνεται να έχει κλείσει με ζημιά εν έτη 2011(-43.907.577εκατ) εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας και του υπερδανεισμού καθιστώντας την πορεία του στον κλάδο ιδιαίτερα ανασφαλή.

3.5 Κλάδος Μέταλλα -Μεταλλικά Προϊόντα

Στη συνέχεια η έρευνα πραγματοποιείται στον κλάδο που ασχολείται με το εμπόριο μετάλλων και μεταλλικών προϊόντων. Πρόκειται για έναν κλάδο που θα μπορούσε να συνδυαστεί αναπόφευκτα με την οικοδομική δραστηριότητα. Αρχικά, λοιπόν έως και το 2008 υπάρχει μια ευημερία σχετικά με την πώληση μετάλλων και μεταλλικών προϊόντων που στην συνέχεια εμφανίζει πτωτική πορεία λόγω και της στάσης των εργασιών στον οικοδομικό κλάδο.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που ακολουθούν έγιναν με δεδομένα της ICAP και μελετήθηκαν 131 επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν 1.611 προσωπικό έως και το 2008. Οι τρεις σημαντικότερες που κατάφεραν να διασφαλίσουν υψηλά ποσοστά κέρδους κατά το έτος 2006 ήταν οι εξής: ΕΛΑΣΤΡΟΝ Α.Ε.Β.Ε., ΜΠΗΤΡΟΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε., ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ, Χ., ΑΦΟΙ, Α.Ε.&Β.Ε. που δραστηριοποιούνται στο χονδρικό εμπόριο και σημείωσαν αντίστοιχα 9.068.604εκατ.,7.019.991εκατ και 4.492.239 καθαρά κέρδη.

Ωστόσο, με την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης οι εν λόγω επιχειρήσεις μειώθηκαν σε 80 ενώ η χρονιά 2011 για την ΕΛΑΣΤΡΟΝ Α.Ε.Β.Ε κλείνει με ζημία (-1.366.580εκατ).

Στους πίνακες που ακολουθούν διαμορφώνεται αναλυτικότερα η πορεία του κλάδου βάση της ανάλυσης των δεδομένων.

Πίνακας 3.5.1: Ενοποιημένος Ισολογισμός κλάδου Μέταλλα-Μεταλλικά Προϊόντα

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Ενεργητικό	480.294.540	1.123.102.146	835.554.493	-57%	34%
Γήπεδα-Οικόπεδα	29.549.419	65.727.034	47.170.770	-55%	39%
Κτίρια - Εγκαταστάσεις	129.839.222	239.802.470	155.146.736	-46%	55%
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	35.553.047	41.153.398	29.755.553	14%	38%
Ασώματες Ακίνητοπ.- Δαπ.Πολ.Αποσβ.	3.333.032	8.376.955	7.236.013	-60%	16%
Λοιπά Πάγια Στοιχεία	20.694.186	35.618.017	28.254.086	-42%	26%
Μειων Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	64.899.962	99.371.875	69.520.000	-35%	43%
Καθαρά Πάγια	154.068.944	291.305.999	198.043.158	-47%	48%
Αποθέματα	88.583.506	272.978.702	199.945.164	-68%	37%
Απαιτήσεις	175.089.048	487.467.050	404.690.277	-65%	21%
Διαθέσιμα	62.553.042	71.350.399	32.875.899	-12%	117%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	326.225.596	831.796.147	637.511.335	-57%	34%
Παθητικό	480.294.540	1.123.102.146	835.554.493	-57%	34%
Μετοχικό Κεφάλαιο	91.887.693	165.035.192	123.566.885	-44%	34%
Αποθεματικά	71.424.342	135.211.331	120.681.767	-48%	12%
Αδιανέμητα Κέρδη/Συσσωρευμένες Ζημιές	33.354.685	64.824.124	59.569.121	-49%	9%
Ίδια Κεφάλαια	196.666.719	365.070.639	303.817.777	-47%	21%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	68.628.272	204.987.524	84.222.426	-66%	143%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	214.999.549	553.043.983	447.514.290	-61%	24%
Υποχρεώσεις	283.627.821	758.031.507	531.736.716	-63%	43%

Πίνακας 3.5.2: Αποτελέσματα Χρήσης κλάδος Μέταλλα –Μεταλλικά Προϊόντα

Έτος	2011	2008	2006	% 2011 vs 2008	% 2008 vs 2006
Κύκλος Εργασιών	458.911.129	1.488.101.082	1.063.685.938	-70%	40%
Κόστος Πωληθέντων	412.748.289	1.330.052.804	920.969.594	-69%	44%
Μικτό Κέρδος	46.162.840	158.048.278	142.716.344	-71%	11%
Προμήθειες και Λειτουργικά Έσοδα	8.533.715	13.769.721	10.723.886	-38%	28%
Λοιπά έξοδα	48.500.781	116.209.380	79.428.790	-134	46%
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες	9.514.890	30.986.466	16.285.528	-70%	91%
Σύνολο Αποσβέσεων	1.723.582	3.966.399	7.074.838	-56%	-44%
Κέρδη Προ Φόρων	-5.042.698	20.655.754	50.651.074	-124%	-59%

Πίνακας 3.5.3: Αριθμοδείκτες Κλάδου *Μέταλλα-Μεταλλικά Προϊόντα*

Αριθμοδείκτες	2011	2008	2006
<u>Δείκτες Ρευστότητας</u>			
<i>Γενική Ρευστότητα</i>	1,51	1,5	1,42
<i>Άμεση Ρευστότητα</i>	1,10	1,01	0,97
<u>Δείκτες Αποδοτικότητας</u>			
<i>Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)</i>	-2,56	5,65	16,67
<i>Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (%)</i>	-2,17	4,08	15,42
<i>Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)</i>	10,05	10,62	13,41
<i>Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)</i>	1,85	0,79	1
<i>Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)</i>	-1,09	1,38	4,76
<i>Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως</i>	2,44	3,07	2,75
<u>Δείκτες Δραστηριότητας</u>			
<i>Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων</i>	1,97	2,94	3,23
<i>Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων</i>	2,33	4,07	3,50
<u>Δείκτες Κεφαλαιακής Δομής & Βιωσιμότητας</u>			
<i>Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια</i>	1,44	2,07	1,75
<i>Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών</i>	-0,52	0,66	3,11

3.2.3 Ανάλυση Μεγεθών - Κύρια Σημεία

Ενεργητικό

Αρκετά σημαντική φαίνεται να είναι η αύξηση του Ενεργητικού από το 2006-2008 ,όπου ανήλθε στο 34%.Μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στα Καθαρά Πάγια (48%),αλλά και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό τείνει να αυξάνεται καθώς διαμορφώνεται στα 831.796.147εκατ . το 2008. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι ο κλάδος *Μέταλλα-Μεταλλικά Προϊόντα* παρουσίασε σημαντική άνθιση την τριετία 2006-2008.

Ωστόσο η άνθηση αυτή αρχίζει να μειώνεται αισθητά από το 2008 διαμορφώνοντας το Ενεργητικό κατά 480.294.540εκατ.Τα Καθαρά Πάγια έχουν μειωθεί κατά 47% ενώ το Κυκλοφορούν Ενεργητικό κατά 57%, τα Αποθέματα(68%) και οι Απαιτήσεις(65%) είναι τα ποσά που έχουν συντελέσει περισσότερο στην μείωση του τελευταίου.

Παθητικό

Το Παθητικό με την σειρά του ακολουθεί τη ίδια πτωτική πορεία από το 2008 και έπειτα. Τα Ίδια Κεφάλαια μειώθηκαν κατά 47% και οι Υποχρεώσεις κατά 63%. Ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος αφού όχι μόνο οι Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 66% άλλα και οι Βραχυχρόνιες μειώθηκαν εξίσου σημαντικά(61%).Αποδεικνύεται ότι η επιχείρηση αδυνατεί να φέρει εις πέρας και βασικές λειτουργικές της υποχρεώσεις.

Κύκλος Εργασιών

Ο Κύκλος Εργασιών έχει αυξηθεί σημαντικά το 2011 αγγίζοντας το 70%.Εξίσου φαίνεται να έχει μειωθεί και το Μεικτό κέρδος το οποίο διαμορφώνεται, το 2011, στα 46.162.840εκατ. Όπως προκύπτει από την ανάλυση τα Καθαρά Κέρδη μειώθηκαν κατά 124%.Έτσι ο κλάδος κλείνει με ζημιά για το 2011.

Ρευστότητα

Οι δείκτες της ρευστότητας εμφανίζονται ικανοποιητικοί έχοντας μια πολύ μικρή αύξηση από το 2008 έως το 2011, γι' αυτό παρατηρείται μείωση και στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του κλάδου κατά 10% εν έτη 2011.Επίσης,αρκετά έχει μειωθεί και το σύνολο του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με το λογαριασμό των Αποθεμάτων να έχει υποστεί την μεγαλύτερη μείωση κάτι που θα πρέπει να κάνει τον κλάδο ιδιαίτερα επιφυλακτικό όσο αφορά την μελλοντική του ρευστότητα.

Αποδοτικότητα

Σε πρώτη φάση, ο δείκτης Οικονομικής Μοχλεύσεως έχει μειωθεί το 2011 σε σχέση με το 2008, προφανώς διότι ο κλάδος κατάφερε να φέρει εις πέρας κάποιες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του λόγω και της αύξησης της ρευστότητας που παρουσίασε το 2011. Ωστόσο οι

τιμές των δεικτών Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων και Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων καταγράφουν πτωτική πορεία που αυτό σημαίνει ότι ο κλάδος έχει καταφύγει σε δανειακή χρηματοδότηση προκειμένου να καλύψει μακροχρόνιες υποχρεώσεις.

Δραστηριότητα

Οι δείκτες δραστηριότητας με την σειρά τους μας πληροφορούν για το γεγονός ότι ο κλάδος χρησιμοποιεί ως και το έτος 2011 περισσότερο το απασχολούμενο κεφάλαιο, ενώ μικρό διακρίνεται το ποσοστό δανεισμού.

Κεφαλαιακή Δομή και Βιωσιμότητα

Η βιωσιμότητα του κλάδου βασίστηκε σε ξένα κεφάλαια, κατά το έτος 2011, χρησιμοποιώντας 1,44 φορές δανεικά χρήματα προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του και να συνεχίσει την λειτουργία του.

Συνοπτικά βλέπουμε ότι ο κλάδος προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του έχει μειώσει την λειτουργία του. Κατ επέκταση μειώθηκαν και οι Μακροχρόνιες (-66%), αλλά και οι Βραχυχρόνιες (61%) υποχρεώσεις του αυξάνοντας έτσι την Ρευστότητά που προσωρινά του δίνει την ικανότητα να βασίζεται περισσότερο στο απασχολούμενο κεφάλαιο και λιγότερο στην δανειοδότηση του .

Βέβαια, το γεγονός ότι ο κλάδος εξυπηρετεί της καθημερινές του ανάγκες επιβιώνοντας στις δύσκολες οικονομικές εξελίξεις δεν σημαίνει και άνθιση της κερδοφορίας του. Γεγονός, είναι ότι τα Καθαρά Κέρδη του κλάδου παρουσίασαν μια μείωση της τάξης του 124% .Ποσοστό που κρίνει ανησυχητική την μελλοντική πορεία του κλάδου η οποία προφανές θα καταστεί αδύναμη μπροστά στο αρνητικά μεταβαλλόμενο οικονομικό σκηνικό.

3.6 Υπόλοιποι κλάδοι

Στην ενότητα που ακολουθεί παρατίθενται συνοπτικά, κάποια κύρια μεγέθη και για τους υπόλοιπους κλάδους έτσι ώστε να έχουμε μια εμπειριστατωμένη άποψη όσον αφορά στην πορεία των ελληνικών εμπορικών επιχειρήσεων πριν και μετά την περίοδο της κρίσης. Στον πίνακα που ακολουθεί έχουν υπολογιστεί τα μεγέθη που αφορούν τον Κύκλο Εργασιών καθώς επίσης και οι ποσοστιαίες μεταβολές ανά έτος κατά την πενταετία 2007 με 2011. Αξιολογώντας τις παρακάτω πληροφορίες καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι παρουσιάστηκε μια γενικότερη αύξηση των πωλήσεων από το 2007 στο 2008 και συγκεκριμένα την μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του Κύκλου Εργασιών κατέγραψαν ο κλάδος Ένδυσης και Υπόδησης, Μηχανημάτων-Εργαλείων-Λειαντικών, Ορυκτών- Μεταλλευμάτων και Ιατρικών-Εργαστηριακών-Επιστημονικών. Ωστόσο, μικρή πτώση παρουσίασαν οι κλάδοι Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό και Χαρτί - Ξύλο - Φελλός ενώ οι κλάδοι Μεταφορικά μέσα -Εφόδια Ναυτιλίας κ Βιομηχανίας και Νήματα – Υφάσματα παρουσιάζει την μεγαλύτερη. Η αύξηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των δύο ετών στον Κύκλο Εργασιών ανέρχεται συνολικά στα €25,3εκατ. Συνεχίζοντας την μελέτη των δεδομένων του πίνακα βλέπουμε ότι η αύξηση αυτή τείνει να μειώνεται κατά τα έτη 2009 και 2010 με τις τιμές του Κύκλου Εργασιών να μειώνονται σταδιακά σε όλους τους κλάδους. Πιο αναλυτικά μεγάλη φαίνεται να είναι η επιρροή της οικονομικής κρίσης στον κλάδο Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός – Αερισμός όπου η μείωση του Κύκλου Εργασιών αγγίζει το 94%. Ακολουθεί ο κλάδος Μηχανήματα - Εργαλεία – Λειαντικά με μια πτώση της τάξης του 80% στον Κύκλο Εργασιών και ο κλάδος Μεταφορικά μέσα -Εφόδια Ναυτιλίας κ Βιομηχανίας όπου έχει υποστεί μείωση στον Κύκλο Εργασιών του κατά 71%.Συμαντική μείωση παρατηρείται και στον κλάδο Λευκά Είδη –Υφάσματα Επίπλωσης(82%), Χαλιά - Μοκέτες – Ταπετσαρίες(67%), Επαγγελματικός Εξοπλισμός(57%), Σουπερμάρκετ – Πολυκαταστήματα(55%) και Ένδυση και Υπόδηση(48%).

Κατά το 2011 εμφανίζεται μια αύξηση στον Κύκλο Εργασιών του κλάδο Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές – Εξαγωγές που πλησιάζει τα 37χιλ.ευρώ, ενώ αρκετοί είναι οι κλάδοι που συνεχίζουν να παρουσιάζουν μείωση στις πωλήσεις τους με αποκορύφωση τους κλάδους Μεταφορικά μέσα -Εφόδια Ναυτιλίας κ Βιομηχανίας, Μηχανήματα - Εργαλεία – Λειαντικά και Ορυκτά – Μεταλλεύματα όπου ο Κύκλος Εργασιών τους συνεχίζει την φθίνουσα πορεία του κατά 968.703.133χιλ.ευρώ, 154.423.788χιλ.ευρώ, 15.363.322χιλ.ευρώ αντίστοιχα.

Πίνακας 3.6.1: Πρόσδος Κύκλου Εργασιών Υπόλοιπων Κλάδων Βιομηχανίας

Έτη	2007	2008	2009	2010	2011
	99.090.553	103.961.393	86.160.713	155.876.507	193.563.306
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές - Εξαγωγές	0,08	0,05	0,17	0,81	0,24
	3.693.507.195	3.566.134.205	2.764.284.232	2.333.452.284	2.251.368.891
Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό	0,05	-0,03	-0,22	-0,16	-0,04
	9.908.380.974	10.780.043.523	4.806.187.928	4.810.624.900	4.740.751.457
Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα	0,19	0,09	-0,55	0,09	-0,01
	594.302.144	574.846.813	233.129.071	215.950.330	191.604.433
Χαρτί - Ξύλο - Φελλός	0,09	-0,03	-0,59	0,07	-0,11
	2.479.640.175	2.845.744.344	1.999.392.937	1.779.742.481	1.623.904.662
Ένδυση -Υπόδηση	0,13	0,15	-0,3	-0,11	-0,09
	185.094.853	170.798.996	64.184.479	54.576.593	48.854.157
Νήματα - Υφάσματα	0,04	-0,08	-0,62	-0,15	-0,1
	10689170375	10125107427	6.468.869.086	4.021.734.154	3.053.031.021
Μεταφορικά μέσα -Εφόδια Ναυτιλίας κ Βιομηχανίας	0,15	-0,05	-0,36	-0,38	-0,24
	518.702.784	594.871.768	508.864.323	458.175.146	405.955.290
Έπιπλα - Φωτιστικά	0,21	0,15	-0,14	-0,09	-0,11
	1.637.180.765	1.750.807.484	1.009.039.423	805.380.445	650.956.657
Μηχανήματα - Εργαλεία - Λειαντικά	0,2	0,07	-0,42	-0,2	-0,19
	19.598.817	23.151.707	19.042.613	20.830.285	15.363.322
Ορυκτά - Μεταλλεύματα	-0,31	0,01	-0,02	0,04	0,02
	374.609.222	375.737.469	299.956.863	270.402.839	227.345.705
Βιβλία - Εφημερίδες - Περιοδικά	0,35	0	-0,2	-0,1	-0,16
	1.515.350.553	1.673.186.896	1.467.561.537	1.196.866.090	960.108.535
Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά	0,13	0,29	0,17	0,07	-0,09
	818.308.469	872.174.237	544.195.623	442.729.462	378.445.032
Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός - Αερισμός	0,33	0,07	-0,38	-0,19	-0,14
	3.142.374.668	3.382.705.257	2.764.162.204	2.555.510.381	2.431.632.594

Διάφορα Είδη	0,12	0,08	-0,18	-0,07	-0,05
	589.058.614	669.221.325	419.466.922	427.592.133	483.154.233
Αγροτικά Προϊόντα - Ζωοτροφές	0,37	0,14	-0,37	0,02	0,13
	106.583.755	123.644.931	89.481.887	87.430.513	77.603.825
Εξοπλισμός Ασφαλείας	0,17	0,16	-0,28	-0,02	-0,11
	166.536.124	188.572.483	110.518.277	102.083.945	80.771.787
Επαγγελματικός Εξοπλισμός	0,13	0,13	-0,41	-0,08	-0,21
	2.019.556.865	2.196.275.599	1.579.567.728	1.452.576.337	1.409.749.616
Η/Υ - Μηχανές Γραφείου	0,22	0,09	-0,28	-0,08	-0,03
	1.933.266.717	1.972.842.075	1.498.091.837	1.238.065.482	920.020.896
Οικιακές - Επαγγελματικές Συσκευές	0,2	0,02	-0,24	-0,17	-0,26
	72.705.516	81.117.914	51.498.604	43.969.862	30.969.569
Επενδύσεις Τοίχων & Δαπέδων	0,11	0,11	-0,37	-0,15	-0,29
	389.702.774	398.588.422	222.023.236	188.057.966	157.123.607
Επιτραπέζια - Μαγειρικά - Διακοσμητικά	0,14	0,02	-0,44	-0,15	-0,16
	196.863.660	195.312.590	101.187.075	88.878.196	74.043.674
Λευκά Είδη - Υφάσματα Επίπλωσης	0,3	0	-0,49	-0,12	-0,17
	79.045.866	83.102.023	45.230.317	33.940.246	23.170.083
Χαλιά - Μοκέτες - Ταπετσαρίες	0,08	0,05	-0,45	-0,24	-0,32

Πτωτική, λοιπόν συνεχίζει να είναι οι πορεία των πωλήσεων στις εμπορικές επιχειρήσεις της χώρας αποδεικνύοντας για ακόμη μια φορά τις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής ύφεσης.

Στη συνέχεια έγινε υπολογισμός τριών σημαντικών αριθμοδεικτών, προκειμένου να ερευνηθεί και να τεκμηριωθεί η πορεία του εμπορικού κλάδου πριν και μετά την οικονομική ύφεση:

- Ξένα Κεφάλαια/ Ίδια Κεφάλαια(Υποχρέωσης)
- Γενικής Ρευστότητας
- Άμεσης Ρευστότητας

και τα αποτελέσματά τους παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.6.2: Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής και Ρευστότητας

Κλάδος	Αριθ/της	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές - Εξαγωγές	Ξ/Ι*	1,88	1,73	0,87	2,47	4,03	5,98
	ΓΡ*	0,30	0,39	0,29	0,12	0,07	0,09
	ΑΡ*	0,03	0,09	0,01	-0,10	-0,13	0,19
Εμπόριο Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό	Ξ/Ι	2,26	1,80	1,57	2,13	1,90	1,74
	ΓΡ	0,47	0,35	0,25	0,28	0,34	0,31
	ΑΡ	0,15	0,02	0,09	-0,03	0	0
Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα	Ξ/Ι	2,60	2,61	2,84	3,79	3,16	3,45
	ΓΡ	-0,33	-0,28	-0,29	-0,28	-0,26	-0,29
	ΑΡ	-0,66	-0,64	-0,66	-0,66	-0,64	-0,64
Εμπόριο Χαρτί - Ξύλο - Φελλός	Ξ/Ι	1,68	1,77	-1,81	1,26	1,21	1,28
	ΓΡ	0,40	0,45	0,46	0,61	0,60	0,45
	ΑΡ	0,05	0,01	0,02	0,15	0,15	0,03
Ένδυση -Υπόδηση	Ξ/Ι	1,93	2,25	1,86	2,06	2,56	2,96
	ΓΡ	0,26	0,25	0,22	0,21	0,14	0,12
	ΑΡ	-0,11	-0,15	-0,21	-0,22	-0,27	-0,30
Νήματα - Υφάσματα	Ξ/Ι	0,80	0,85	0,82	0,75	0,69	0,56
	ΓΡ	1,03	0,99	0,96	0,98	1,06	1,19
	ΑΡ	0,36	0,30	0,26	0,26	0,30	0,32
Μεταφορικά μέσα - Εφόδια Ναυτιλίας κ Βιομηχανίας	Ξ/Ι	3,16	0,12	3,05	3,09	2,76	3,08
	ΓΡ	0,16	0,20	0,19	0,17	0,18	0,09
	ΑΡ	-0,26	-0,24	-0,32	-0,27	-0,25	-0,27
Έπιπλα - Φωτιστικά	Ξ/Ι	1,29	1,24	0,99	0,87	0,95	0,82
	ΓΡ	0,22	0,38	0,44	0,42	0,31	0,22
	ΑΡ	-0,34	-0,23	-0,20	-0,24	0,34	-0,38
Μηχανήματα - Εργαλεία - Λειαντικά	Ξ/Ι	2,02	2,07	2,02	2,12	1,85	1,66
	ΓΡ	0,38	0,37	0,36	0,29	0,35	0,40
	ΑΡ	-0,11	-0,13	-0,16	-0,16	0,09	-0,05
Ορυκτά - Μεταλλεύματα	Ξ/Ι	3,24	2,47	1,52	1,83	1,93	2,30
	ΓΡ	0,05	0,15	0,39	1,83	1,93	0,19
	ΑΡ	-0,10	-0,01	0,15	0,09	0,02	-0,22
Βιβλία - Εφημερίδες - Περιοδικά	Ξ/Ι	4,47	4,06	4,14	3,88	3,78	4,76
	ΓΡ	-0,02	-0,01	-0,06	-0,04	0,08	-0,12
	ΑΡ	-0,32	-0,35	-0,38	-0,29	0,32	-0,34
Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά	Ξ/Ι	3,73	4,99	3,73	6,28	7,98	10,73
	ΓΡ	0,24	0,25	0,26	0,22	0,07	0,08
	ΑΡ	0,06	0,08	0,10	0,09	0,03	-0,02
Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός - Αερισμός	Ξ/Ι*	2,63	2,65	2,35	1,99	1,80	1,32
	ΓΡ*	0,28	0,30	0,34	0,39	0,41	0,53
	ΑΡ*	-0,03	-0,02	-0,03	0,04	0,06	0,16

Διάφορα Είδη	Ξ/Ι	1,70	3,05	2,16	2,17	1,72	1,90
	ΓΡ	0,30	0,26	0,31	0,14	0,33	0,09
	ΑΡ	-0,12	-0,17	-0,16	-0,27	0,13	-0,31
Αγροτικά Προϊόντα - Ζωοτροφές	Ξ/Ι	2,69	3,05	2,16	1,95	2,18	2,08
	ΓΡ	0,19	0,19	0,32	0,43	0,36	0,35
	ΑΡ	1,06	-0,13	0,04	0,12	0,06	0,07
Εξοπλισμός Ασφαλείας	Ξ/Ι	2,19	2,21	2,23	1,99	1,79	1,54
	ΓΡ	0,29	0,30	0,28	0,33	0,32	0,40
	ΑΡ	-4,03	0,01	-0,03	-0,01	0	0,04
Επαγγελματικός Εξοπλισμός	Ξ/Ι	1,37	1,52	1,36	1,05	1,03	0,95
	ΓΡ	1,31	1,32	1,34	0,40	0,38	0,40
	ΑΡ	-0,02	-0,05	-0,04	0	0,02	-0,01
Η/Υ - Μηχανές Γραφείου	Ξ/Ι	2,18	2,38	2,64	2,34	2,21	2,40
	ΓΡ	0,36	0,31	0,30	0,35	0,38	0,30
	ΑΡ	0,06	-0,02	-0,01	0,08	0,06	0,04
Οικιακές - Επαγγελματικές Συσκευές	Ξ/Ι	2,84	2,96	3,02	2,88	3,02	3,72
	ΓΡ	0,31	0,24	0,22	0,23	0,13	0,00
	ΑΡ	-0,02	-0,07	-0,13	-0,10	0,19	-0,30
Επενδύσεις Τοίχων & Δαπέδων	Ξ/Ι	2,01	1,90	1,82	1,85	1,65	1,53
	ΓΡ	0,23	0,32	0,36	0,40	0,40	0,33
	ΑΡ	-0,11	-0,07	-0,05	-0,05	0,07	-0,17
Επιτραπέζια - Μαγειρικά - Διακοσμητικά	Ξ/Ι	1,23	1,24	1,40	1,23	1,24	1,42
	ΓΡ	0,57	0,71	0,77	0,56	0,51	0,34
	ΑΡ	0,04	0,14	0,13	0,03	0,03	-0,18
Λευκά Είδη - Υφάσματα Επίπλωσης	Ξ/Ι	1,02	1,00	0,99	1,13	1,17	1,10
	ΓΡ	0,50	0,53	0,54	0,52	0,47	0,47
	ΑΡ	-0,20	-0,17	-0,18	-0,20	0,24	-0,31
Χαλιά - Μοκέτες - Ταπετσαρίες	Ξ/Ι	1,83	1,99	1,77	2,20	1,87	1,68
	ΓΡ	0,43	0,39	0,38	0,38	0,41	0,45
	ΑΡ	-0,32	-0,31	-0,33	-0,45	0,40	-0,42

Ξ/Ι= Σχέση Ξένων/Ιδίων Κεφαλαίων, ΓΡ= Γενική Ρευστότητα, ΑΡ= Άμεση Ρευστότητα

Υπολογίζοντας τον πρώτο δείκτη (Ξ/Ι) διαπιστώνουμε ότι η κεφαλαιακή μόχλευση είναι αρκετά υψηλή στους περισσότερους κλάδους με τον πρώτο κλάδο να ανέρχεται στις 5,98 μονάδες. Άρα οι επιχειρήσεις καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις τους με τα ξένα κεφάλαια. Ωστόσο, οι κλάδοι Έπιπλα Φωτιστικά και Επαγγελματικός εξοπλισμός δείχνουν να έχουν μεγαλύτερη δανειακή επιβάρυνση αφού τα

Ίδια Κεφάλαια ξεπερνούν τα δανειακά. Επίσης, προσοχή χρειάζεται και ο κλάδος Λευκά Είδη-Υφάσματα Επίπλωσης διότι ο δείκτης δεν απέχει κατά πολύ από την μονάδα.

Ακολούθως, υπολογίστηκαν οι δείκτες Γενικής και Άμεσης Ρευστότητας που με την σειρά τους αποδεικνύουν την κατάσταση του κλάδου στις κρίσιμες χρονιές της έρευνας. Οι τιμές και των δύο δεικτών είναι κάτω από τη μονάδα και σε αρκετούς κλάδους έχουν ακόμα και αρνητικές τιμές, αποδεικνύοντας την αδυναμία των επιχειρήσεων να ρευστοποιήσουν άμεσα τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία τους προκειμένου να εξυπηρετήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Το γεγονός αυτό μαζί με την μείωση των τιμών του Κύκλου Εργασιών σε πολλούς από τους κλάδους αποδεικνύει την κρισιμότητα της κατάστασης για πολλές επιχειρήσεις του εμπορικού κλάδου. Ο μοναδικός αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας που παρουσίασε μια άνοδο αγγίζοντας και ξεπερνώντας την μονάδα ήτο του κλάδου Νήματα και Υφάσματα όπου το 2011 είναι 1,19.

3.7 Αποτελέσματα σύγκρισης επιχειρήσεων εμπορικού κλάδου (2006-2011)

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται μια πιο συγκεκριμένη πληροφόρηση σχετικά με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στον εμπορικό κλάδο ,ανά κατηγορία κατά το έτος 2006 και 2011,καθώς επίσης ο αριθμός των επιχειρήσεων που έχουν πτωχεύσει και το ποσοστό κατά το οποίο μειώθηκαν κατά την επταετία που μελετάται.

Συγκεκριμένα προκύπτει ότι το σύνολο των επιχειρήσεων του εμπορικού κλάδου από το 2006 έως και το 2011 μειώθηκαν κατά 34% με την μεγαλύτερη πτώση να τη παρουσιάζουν οι κλάδοι: Χαρτί - Ξύλο – Φελλός (-49%), Σουπερμάρκετ – Πολυκαταστήματα, Μηχανήματα - Εργαλεία - Λειαντικά και Νήματα – Υφάσματα (-46%) , Οικοδομικός –Τεχνικός(-41%).

Πίνακας 3.7: Σύγκριση επιχειρήσεων ανά ομαδοποιημένο κλάδο του εμπορίου (2006-2008)

<u>ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ</u>	<u>ΑΡ. ΕΠΙΧ.2006</u>	<u>ΑΡ. ΕΠΙΧ.2011</u>	<u>ΠΤΩΧΕΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧ. 2011</u>	<u>%2011vs 2006</u>
<i>Οικοδομικός -Τεχνικός</i>	417	249	168	-41%
Είδη Διατροφής-Ποτά	762	480	282	-37%
Χημικά -Φάρμακα	605	389	216	-36%
Καύσιμα - Λιπαντικά - Υγραέρια	145	101	44	-30%
Μέταλλα - Μεταλλικά Προϊόντα	131	80	51	-39%
Αγροτικά Προϊόντα - Ζωοτροφές	103	71	32	-31%
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές - Εξαγωγές	53	46	7	-13%
Βιβλία - Εφημερίδες - Περιοδικά	31	20	11	-36%
Ένδυση -Υπόδηση	497	327	170	-34%
Διάφορα Είδη	532	376	156	-29%
Εξοπλισμός Ασφαλείας	50	37	13	-26%
Επαγγελματικός Εξοπλισμός	83	60	23	-28%
Επενδύσεις Τοίχων & Δαπέδων	46	31	15	-33%
Έπιπλα - Φωτιστικά	163	108	55	-34%
Επιτραπέζια - Μαγειρικά - Διακοσμητικά	76	55	21	-28%
Η/Υ - Μηχανές Γραφείου	230	176	54	-23%
Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό	366	273	93	-25%
Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός - Αερισμό	152	116	36	-24%

Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά	307	242	65	-22%
Λευκά Είδη - Υφάσματα Επίπλωσης	75	46	29	-39%
Μεταφορές	782	481	301	-38%
<i>Μηχανήματα - Εργαλεία - Λειαντικά</i>	<i>387</i>	<i>254</i>	<i>133</i>	<i>-46%</i>
<i>Νήματα - Υφάσματα</i>	<i>91</i>	<i>49</i>	<i>42</i>	<i>-46%</i>
Οικιακές - Επαγγελματικές Συσκευές	183	116	67	-37%
Ορυκτά - Μεταλλεύματα	9	7	2	-22%
<i>Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα</i>	<i>244</i>	<i>132</i>	<i>112</i>	<i>-46%</i>
Χαλιά - Μοκέτες - Ταπετσαρίες	40	26	14	-35%
<i>Χαρτί - Ξύλο - Φελλός</i>	<i>127</i>	<i>65</i>	<i>62</i>	<i>-49%</i>
ΣΥΝΟΛΑ	6687	4413	2274	-34%

Κεφάλαιο 4^ο

Σύνοψη - Συμπεράσματα

Στην παρούσα διπλωματική εργασία έγινε λόγος για την επιρροή της οικονομικής ύφεσης στην διαμόρφωση της πορείας των επιχειρήσεων του εμπορικού κλάδου και πραγματοποιήθηκε έρευνα των οικονομικών τους μεγεθών μεταξύ των τριετιών 2006-2008 και 2008-2011.

Η Έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε 6.687 επιχειρήσεις του εμπορικού κλάδου ,με δεδομένα των 34 κλάδων της ICAP, αποδεικνύει ξεκάθαρα την πτωτική πορεία του κλάδου μετά την μεγάλη οικονομική μεταβολή στην οποία επήλθε η χώρα από το 2008 και έπειτα.

Πράγματι, οι επιχειρήσεις του κλάδου βρίσκονται μπροστά σε ένα πρωτόγνωρο οικονομικό περιβάλλον και καλούνται να επιβιώσουν παρά το δυσοίωνα οικονομικό σκηνικό. Τόσο οι αλλαγές στις καταναλωτικές συνθήκες λόγω της μείωσης του εισοδήματος, όσο η έλλειψη ρευστότητας του κλάδου συνέβαλαν στην δυσμενή κατάσταση και πτωτική πορεία των επιχειρήσεών του. Πολλοί ήτο οι κλάδοι που στράφηκαν στην δανειοδότηση προκειμένου να επιβιώσουν και να διασφαλίσουν τα κέρδη του κάτι το οποίο δεν φάνηκε αρκετά επικοδομητικό για αυτούς αφού αρκετοί χαρακτηρίστηκαν από αφερεγγυότητα ως προς τους δανειστές τους επιδεινώνοντας έτσι την μακροπρόθεσμη πορεία τους.

Συγκεκριμένα η έρευνα έδειξε ότι ο συνολικός Κύκλος Εργασιών του κλάδου υπέστη μείωση την περίοδο 2008 – 2011 της τάξης του 23% , ενώ στο κλείσιμο του έτους παρουσιάστηκε ζημία κατά 135% συγκριτικά με το 2008. Από την ανάλυση των υποκλάδων προκύπτει ότι ο Οικοδομικός –Τεχνικός κλάδος και κατ' επέκταση και ο κλάδος Μέταλλα –Μεταλλικά προϊόντα χαρακτηρίζονται από την μεγαλύτερη μείωση του Κύκλου Εργασιών τους με τον πρώτο να έχει μειωθεί κατά 68% και τον δεύτερο κατά 70% αντίστοιχα, ενώ το έτος 2011 έκλεισαν με ζημία. Ακολουθεί ο κλάδος των Χημικών και Φαρμάκων του οποίου ο κύκλος εργασιών προκύπτει

μειωμένος κατά 46% ενώ στο κλείσιμο του έτος παρουσιάζει ζημία και φαίνεται υπερχρεωμένος .Εξίσου πτωτική διαγράφεται και η πορεία του κλάδου ειδών Διατροφής και Ποτών με τον Κύκλο Εργασιών μειωμένο κατά 25% , ενώ λιγότερο πτωτική διαγράφεται του κλάδου των Καυσίμων ,Λιπαντικών και Υγραερίων.

Τέλος, από την παρακάτω μελέτη προέκυψε και το ποσοστό των επιχειρήσεων οι οποίες δεν άντεξαν τις οικονομικές μεταβολές και κατέληξαν σε πτώχευση από το 2006έως και το 2011, αγγίζουν το ποσοστό του 34%,ποσοστό που αντικατοπτρίζει την δυσμενή οικονομική κατάσταση που χαρακτηρίζει την περίοδο και δημιουργεί αναμφίβολο κλίμα για τις μακροχρόνιες κινήσεις τόσο του κλάδου όσο και της οικονομίας γενικότερα.

Βιβλιογραφία

www.oecd.org

www.alba.edu.gr

«Επιστημονικό marketing», Τεύχος 56, σελ. (71-72), Γεράσης, Γ. (2009)

Σφακιανάκης, 1998

www.enet.gr

ΕΛ.ΣΤΑΤ.

www.statistics.gr

The world factbook

www.cia.gov

www.statistics.gr

www.taxheaven.gr

European Commission, 2009

Κουφάρης, 2010

Π. Λιαργκόβας, Αθήνα 2010